

וועדה ממשלתית להבנת מדיניות הענישה**ישיבה מיום 4 במרץ 2012****משתתפים:**

השופטת (בדימוס) דליה דורנר - יו"ר הוועדה.	4
עו"ד רביד דקל – משרד המשפטים, מח' ייעוץ וחקיקה פלילי, ראש תחום עונשין	5
עו"ד רחל גוטליב – לשעבר משנה ליועמ"ש (פלילי)	6
עו"ד חיים ויסמונסקי – פרקליטות המדינה	7
פרופ' מרדכי קרמניצר – המכון הישראלי לדמוקרטיה, האוניברסיטה העברית	8
מר ודים גורדון – משרד האוצר	9
פרופ' דוד וייסבורד – האוניברסיטה העברית	10
ד"ר באדי חסייסי – האוניברסיטה העברית	11
פרופ' אפרת שוהם – המכללה האקדמית אשקלון	12
גב' רחל שרביט – מנהלת אגף תקון, משרד הרווחה	13
גב' עפרה קלינגר – ראש אגף האסיר, שב"ס	14
מר חיים אילוז – מנכ"ל הרשות לשיקום האסיר	15
גב' רותם אפודי – ראש תחום מחקר, הרשות לשיקום האסיר	16
גב' מיקה צור – יועצת מנכ"ל ודוברת ברשות לשיקום האסיר	17
ד"ר חגית לרנאו – הסנגוריה הציבורית	18
ד"ר אורן גזל אייל – חבר ומרכז הוועדה (אוניברסיטת חיפה)	19
חנן סידור – מזכיר הוועדה	20
	21
פרוטוקול	22
ד"ר גזל אייל: נרכז את הדיון בנושא המעקב ובין היתר, לבחון בתום קבוצת הדיונים על	23
נושא השיקום והמאסר, אם יש מקום לחשוב על הסטת משאבים ממאסרים	24
לשיקום ואיך לעשות את זה. זה רק כדי שיהיה over view מה המטרה של	25
ה-5-6 פגישות קרובות. בקרוב נפיץ לוח שלא עשינו – ואני מצטער שלא עשינו	26
את זה עד עכשיו, לוח פגישות ארוך טווח. בדרך כלל זה יהיה בימי ראשון	27

- 1 בשעות הערב, ואנחנו נפיץ מועדים קבועים לחודשים הקבועים, אני מקווה,
- 2 בתוך כמה ימים.
- 3 השופטת דורנר : אנחנו הזמנו דוברים להיום.
- 4 חיים אילו : ערב טוב, שמי חיים ותודה רבה על ההזמנה. אני חושב שאנחנו הגשנו לכם
- 5 איזשהו תסקיר שנותן סקירה על הרשות, איפה אנחנו, מה אנחנו, קצת
- 6 פרטים, קצת נתונים, ונשמח מאוד אם תעינו בזה. אני חושב שזה נותן
- 7 איזשהי תמונה כללית לגבי מה קורה עם הרשות.
- 8 אני אתמקד בנושא שלדעתי הוא אחד הנושאים הכי כואבים שבגינם קשה
- 9 לנו היום לבוא ולהגשים את אותו חזון שהצבנו לעצמנו, שזה להביא לרמת
- 10 מועדות נמוכה ביותר, להגן על הציבור ולמנוע כמה שיותר, מאסירים לחזור
- 11 לבתי הכלא, ובעיקר לשלב אותם בחברה הנורמטיבית. אחת הבעיות
- 12 המרכזיות שהיו, כשנכנסתי לתפקיד, שבאיזשהו מקום אם אנחנו לוקחים
- 13 ומנתחים את המספרים של האסירים שמשחררים בכל שנה מבתי הכלא
- 14 אחרי שריצו את עונשם, אנחנו מגיעים למספרים שלצערי מאוד מאוד
- 15 נמוכים יחסית למה שבתי הכלא מסוגלים לעשות. אני אדבר על זה ממש
- 16 בקצרה, על הנושא הזה של תהליך השיקום שמתחיל בכלא, ברצף הטיפולי-
- 17 שיקומי ויוצא מחוץ לכלא, בכל המגוון של התחומים אם זה בחינוך, אם זה
- 18 בתעסוקה, אם זה כמובן בטיפול בשיקום, ועד כמה התוצאות – ויושבים פה
- 19 אנשי מחקר, שגם חלק מהם עוסקים בנושא הזה גם בשב"ס וגם ברשות,
- 20 וללא צל של ספק בכל המחקרים בארץ ובעולם, הוכח שכל מי שעובר את
- 21 התהליך הזה של שיקום, שמתחיל בבתי הכלא ונמשך מחוץ לבתי הכלא,
- 22 ההסתברות והממצאים והרצידיביזם מאוד מאוד נמוכים יחסית. מאוד.
- 23 בקנה מידה, הייתי אומר, אפילו בהשוואה למדינות בעולם, ועשינו את זה.
- 24 וכאשר אנחנו מדברים על שיקום, אנחנו מדברים על שיקום בקהילה, שזה
- 25 שיקום למי שהיינו רוצים לראות, את רוב האנשים שמשחררים מבתי
- 26 הכלא, שחוזרים לקהילה; או שיקום שהוא הרבה יותר עמוק, שזה השיקום
- 27 בתוך ההוסטלים, ששם השיקום הרבה יותר ממוקד – העלויות שלו טיפה

1 טיפה יותר גבוהות, אבל כמובן אין להשוות את זה לעלויות של בתי הכלא,
2 שלא לדבר על העלויות של החברה שמשלמת ובדו"ח שהגשתי לכם, ישנם
3 פרטים על הנזק הכלכלי שהפשיעה גורמת למדינת ישראל. חוץ מזה מחקר
4 שאנחנו עשינו, מה התרומה של הרשות לשיקום האסיר באותם 14 מיליון
5 שקל – שעל זה אני רוצה לדבר – מאז 2002 שזהו התקציב מאז 2002 ועד
6 היום.
7 אמרתי את זה, אבל אני מאוד מאוד מעריך ומאוד מודה לוועדה שהזמינה
8 אותנו, ואני מאוד מקווה שאכן באיזשהו מקום, הנושא הזה ישתנה.
9 אז כפי שאמרתי, אחד הדברים החשובים ביותר בנושא שיקום, הוא הנושא
10 הזה של הרצף טיפולי-שיקומי כאשר האסיר שנכנס לתוך בית הכלא, מתחיל
11 לעבור איזשהו שיקום, אם זה בנושא של עברייני מין, אם זה בנושא תעבורה
12 - שהתחלנו ביחד עם השב"ס ואנחנו ממשיכים גם בחוץ, אם זה בנושא
13 מירמה, אם זה בנושא של 'צווארון לבן'. מישהו הביא לתשומת ליבי, והוא
14 צודק בעניין הזה, שבנושא של הון ושחיתויות ושחיתות שלטונית, לצערי הרב
15 אין לנו תוכנית טיפול בכלא, ואני חושב שגם לזה אנחנו נצטרך להגיע, בכדי
16 שאותם אנשים שנכנסו לכלא, יצטרכו גם לעבור איזשהו תהליך ולא עצם
17 העובדה שהם נכנסו לכלא, היה מספיק מבחינתם.
18 הדבר הראשון שעשינו ביחד עם השב"ס, מיד עם כניסתי לתפקיד, היה אמנה
19 שאני אשמח להעביר אליכם, שנכתבה בין השב"ס לבין הרשות לשיקום
20 האסיר, ובאמנה הזאת עיגנו את כל אותם תהליכים בכל התחומים – ואני
21 אתן לכם דוגמאות מאוד קטנות, בכדי לא להלאות אתכם. לדוגמא,
22 בתעסוקה, כאשר בתחומים מסוימים, בבתי כלא מסוימים נעשו קורסים
23 שלא היה להם שום שימוש בהם כאשר יצאו מבית הכלא, או כאשר עברו את
24 אותם קורסים, אנשים שיש להם טווח מאסר ארוך במיוחד, כך שהקורס
25 בעצם לא עזר להם. היום, לאור האמנה הזאת, אם אנחנו מדברים על
26 תעסוקה, אם אנחנו מדברים על חינוך, אם אנחנו מדברים גם בנושא של
27 טיפול, ישנו איזשהו רצף טיפולי, כאשר מצד אחד גם בתעסוקה אנחנו

1 שותפים מלאים לכל אותם קורסים והכשרות מקצועיות שנעשות בתוך בית
2 הכלא, בכדי שכאשר אנשים יוצאים מבית הכלא, אנחנו נוכל להשים אותם
3 בעבודות ולגרום להם למצוא תעסוקה. כי אחד הדברים הבסיסיים בשיקום
4 של כל אחד ואחת שיוצאים מבתי הכלא, זה קודם כל תעסוקה. ובנושא הזה
5 יש לנו בעיה מאוד מאוד גדולה. בזמנו, המדינה סייעה לאותם אסירים
6 משוחררים כאשר נתנה תמריצים למעסיקים שהעסיקו אסירים משוחררים,
7 זה הופסק. אנחנו היום מנסים – יש במכתב שכתבתי לכם ביחד עם וועדת
8 הפנים של הכנסת, אנחנו מנסים ביחד עם משרד התמ"ת, להפוך את
9 אוכלוסיית האסירים המשוחררים כאוכלוסיה מוגדרת, כמו חרדים וערבים,
10 וע"י כך לקבל איזשהם תמריצים, כאשר הם משתחררים מבית הכלא, בכדי
11 לתת אפשרות בכדי שלא יפגעו שוב פעם באוכלוסיה שאנחנו מדברים עליה,
12 שזה כלל מדינת ישראל. כי למדתי מהר מאוד, בתפקיד שלי, להבחין בין
13 הנושא של שיקום – כי אנשים לא אוהבים את המילה 'שיקום' - ואנחנו
14 מדברים בעיקר על הגנת הציבור. זה התחיל עם חוק הגנת הציבור לעבירות
15 מין, כאשר החוק הזה, כפי שאתם יודעים, עבר רק לאחרונה; הצד הפיקוחי
16 שלו עבר לפני שנה; הצד הטיפולי עבר, לצערי הרב, הוא ייכנס לתוקף רק ב-
17 2013, כך שהיום כמעט ואין שום מענה לאוכלוסיה של קרוב ל-1,500 – 2,500
18 אסירים המוגדרים כעברייני מין ברמות שונות בתוך בתי הסוהר. כמעט ואין
19 להם מענה מחוץ לבתי הסוהר, חוץ ממרכז אחד ששותפים לו משרד הרווחה
20 ואנחנו, שנותן מענה למכסימום 40, 50 וזה מרכז יום, זה לא מרכז ערב, והוא
21 נותן מענה רק למי שמוגדר כרמת מסוכנת בינונית ומטה. אז אני לוקח
22 לדוגמא את הכתבה שהיתה ביום ששי בטלוויזיה, למי שלא ראה, על האחים
23 קורידו – דוגמא ממש נכונה, שאין מענה לאוכלוסיה הזו, בעצם, לכל
24 המסגרות. כך שהנושא הזה של הגנת הציבור מעבירות מין, ואני מדבר על
25 הגנת הציבור בכלל, מעבריינות, אני חושב שזה הנושא המרכזי שאנחנו
26 מדברים אליו. ולכן, כאשר אני בא ומנתח את אותה אוכלוסיית אסירים
27 שמשחררת מדי שנה, ואנחנו מדברים על בערך 7,000 אסירים

1 שמשחררים כל שנה מבתי הכלא. ואני בוחן ומנסה לנתח לכמה אסירים,
2 בסופו של תהליך, אנחנו מגיעים, אם זה בתוכניות שיקומיות ואם זה
3 בתוכניות המשך ואם זה בוועדות שליש, שזה בעצם הקריטריון המרכזי לכך
4 שאדם משתקם ונכנס לאיזושהי התניה שיפוטית – אז אנחנו מגיעים לכ-
5 2,000 אסירים, 2,500 אסירים כאשר אנחנו גורסים, שלפחות 4,000 אסירים
6 בשנה – לא כל ה-7,000 אבל אנחנו מאמינים שלפחות 4,000 אסירים בשנה –
7 ניתן לטפל בהם בעלויות מינימאליות, ואני מדבר על תקציב של 14 מיליון
8 שקל, זה המימון היחיד שיש לנו משנת 2002 כולל הצמדות, כולל תוספות
9 שכר שאנחנו צריכים לשלם לעובדים. מ-2002 ועד היום! זו שערורייה שאין
10 כדוגמתה, אני לא חושב שיש גוף סטטוטורי נוסף במדינת ישראל, שחווה את
11 החוויה הזאת. ולכן, אחד הדברים שאני אומר לשב"ס שהם הקולגות שלנו,
12 שאחרי השקעה שמשקיעים בבתי הכלא, ומשקיעים – הם צריכים להשקיע
13 יותר, אבל זה אני מאמין שאנחנו מסכימים, בנושא של קבוצות טיפוליות
14 ובנושא של חינוך, תעסוקה וכדומה – כאשר הם משחררים מבתי הכלא,
15 ואנחנו ניצבים עם תקציב כזה זעום, קשה לנו מאוד לבוא ולתת מענה לאותה
16 אוכלוסיה שאנחנו צריכים לתת לה מענה. ולכן, הדרישה שלנו – הדרישה
17 שלי לפחות, כאשר נכנסתי לתפקיד – היתה מאוד ברורה וחדה: או לסגור
18 את הרשות לשיקום האסיר, או פשוט לתת לה תקציבים שהם מינימום של
19 30-40 מיליון שזה באמת, בסכומים שמדברים על דברים אחרים, זה סכומים
20 שלגמרי לא בשמיים, בייחוד לאחר ש-10 שנים לא היתה אפילו הצמדה למדד
21 לסכומים שקיבלנו. ובסכומים האלה, אנחנו נוכל לתת מענים להרבה יותר
22 אוכלוסיה. אני אתן לכם דוגמאות ממש פשוטות, שנוכל להבין. ברחובות
23 מתגוררים היום בבתי הכלא כ-100 אסירים. עלות של עובדת ברחובות, היא
24 כ-100 אלף שקל. אנחנו משתתפים ב-50% מהעלות שלה, עם הרשות
25 המקומית. זה 100 אלף שקל, זה נמוך, זה צריך להיות 120 אבל זה מה יש
26 לנו. מאחר ואין לנו תקציב לתת את ה-50 אלף שקל לרחובות – מתוך 100
27 רשויות מקומיות, יש לנו רק 40 – 100 אסירים שיושבים בבתי הסוהר

- 1 וצריכים לעלות לוועדת שחרורים, אני מצטט את כבי' השופט מלמד שאומר
- 2 בוועדת השחרורים: "מאחר שאסיר מרחובות עבר את כל התהליך השיקומי
- 3 בכלא, יש לו את כל ההמלצות מטעם שב"ס ורש"א לצאת לשיקום בקהילה.
- 4 אולם מאחר שאין לי פיקוח עליו, בהתניה שיפוטית, הוא יישאר בכלא".
- 5 נקודה. ויש לנו, לדעתי, לפחות כ-1,000, 1,500 אסירים שהיינו יכולים לתת
- 6 להם מענה, והאסירים האלה שהיו יוצאים, בהתניה שיפוטית, היו-
- 7 השופט דורנר: אמרתי שאולי כדאי להזמין לנו את השופט מלמד, כתגובה למה שאתה
- 8 אומר.
- 9 חיים אילו: חד וחלק. אז כאשר אנחנו מדברים על 100 אסירים שיושבים בכלא ולא יצאו
- 10 בוועדת שחרורים, בוא נגיד, רק חצי מהם, והעלות שלהם בבית הכלא, כפי
- 11 שכולנו יודעים היא בין 120 ל-150 אלף שקל, בעלות הישירה. אני לא מדבר
- 12 על העלות של הפשיעה, שיש בחוץ. אנחנו מגיעים לעלויות מאוד מאוד
- 13 גדולות, והוא נשאר בכלא עוד שנה ועוד שנתיים ומשתחרר בשחרור מלא.
- 14 אין עליו התניה שיפוטית, הוא לא יוצא לאיזה תקופת פיקוח שאנחנו יכולים
- 15 להכניס אותו לאיזה תקופת פיקוח שאנחנו יכולים להכניס אותו לאיזשהו
- 16 טיפול תעסוקתי וכדומה, וההסתברות שלו לחזור לכלא, היא מאוד מאוד
- 17 מאוד גבוהה. הוא יוצא ממורמר, הוא יוצא מאוד אנטי נגד החברה שפגעה בו
- 18 וכדומה. כל זה, גם יצר לנו בעיה נוספת שהיא בעיה מאוד מאוד חמורה
- 19 לדעתי, יוצרת אי-שוויון חברתי ממדרגה ראשונה, עוול ואי צדק, וזה מצב
- 20 שמטפלים פרטיים נכנסו למקום שהרשות לא נותנת את אותו מענה, ותמורת
- 21 כסף וכסף בלבד, אנשים יכולים לקנות את השחרור שלהם ע"י כך שהם
- 22 משלמים להם כ-2,000 עד 5,000 שקל לבנות תוכנית שיקום, וכל חודש הם
- 23 משלמים להם כ-2,000 שקל ואני מודיע לכם פה בצורה מאוד נחרצת, שאני
- 24 לא ראיתי אף אחד שמקבל כל חודש 2,000 שקל מאותו קליינט, נקרא לו, או
- 25 אסיר משוחרר, בכדי שיחזיר אותו. ואז, כאשר הוא מפר את אותה התניה
- 26 שיפוטית, הוא לא מחזיר אותו לכלא כמו שאנחנו עושים קבוע. כי אצלנו,
- 27 ברגע שיש בהתניה השיפוטית איזושהי הפרה, אנחנו מחזירים לכלא. אני לא

- 1 בא ואומר – והיה לי על זה וויכוח, גם עם הסנגוריה הציבורית – ואני מודה,
- 2 אני לא בא ואומר שאני רוצה להפסיק את זה, אבל אני חושב שזה חייב
- 3 להיות בפיקוח, אני חושב שזה חייב להיות באיזשהו גוף שיוכל, כמו הרשות-
- 4 השופטת דורנר : מיהם האנשים האלה?
- 5 חיים אילו : הם עובדים סוציאליים שעבדו או בשב"ס או ברשות, ופרשו,
- 6 עפרה קלינגר : אם אתה עוד פעם תגיד שב"ס,
- 7 חיים אילו : עבדו בשב"ס, לא? מה, היו קצינים ועבדו בשב"ס,
- 8 עפרה קלינגר : אתה כל הזמן מתעסק עם השב"ס, גם עם התקציב וגם עם הקצב שעולה-
- 9 חיים אילו : אני חייב להגיד, כי בלי השב"ס אני nothing. אתם עם 2,6 מיליארד שקל
- 10 עושים עבודה מדהימה, אני עם ה-14 שלנו, מפיל אתכם. מותר לי להגיד את
- 11 זה פה, בשולחן? Sorry. אומר את זה ואגיד את זה עוד אלף פעם. מצטער.
- 12 עפרה קלינגר : אפשר למרות מה שהוא אמר, לתמוך בו?
- 13 חיים אילו : אבל אני רוצה להגיד, שרק בנושא הזה של המטפלים הפרטיים, וזה יוצר אי
- 14 צדק מאוד מאוד חזק. אני חשבתי בהתחלה, שזה צריך להיות משהו כמו
- 15 במודל של סנגוריה ציבורית, שהרשות תקבע מטפלים ותוכל לתת להם
- 16 איזשהם תקציבים.
- 17 השופטת דורנר : הם יקבלו מזה רישוי, או מה?
- 18 חיים אילו : לא,
- 19 השופטת דורנר : כל אחד שהוא מטפל,
- 20 דובר : וועדת שחרורים מאמינה לו,
- 21 עפרה קלינגר : אבל הם גם לא בפיקוח של אף אחד,
- 22 חיים אילו : אני לא רוצה לפגוע בהם, חלקם עושים עבודה טובה, אני אומר, אבל חייבים
- 23 להסדיר את הנושא הזה. נקודה. כי זה לא יכול להמשיך ככה, כי זה יוצר אי-
- 24 צדק : למי שיש כסף, בפירוש יכול לקנות את השחרור שלו. למה? בגלל שלנו
- 25 אין מפקח ברחובות?! אז לא גמרתי את זה, אז כמו שאמרתי, עלות של
- 26 העובדת שם היא קרוב ל-100,000 שקל. אסיר בכלא אחד – לא 80 שהיא
- 27 מטפלת בהם, אחד – זה כבר כל העלות שלה. איפה הפרופורציות? איפה

- 1 החשיבה פה, קדימה? לכן אני אומר, הפניה שלנו פה לוועדה, היא קודם כל
- 2 שאנחנו כל כך שמחים על הקמת הוועדה הזאת. ואני מאוד מקווה שבתחום
- 3 הזה של שיקום וטיפול, יינתן איזשהו מעמד או איזשהו- אני לא מדבר על
- 4 הרשות, כי הרשות הסטטוטורית שהמדינה מינתה, אם היא חושבת שמישהו
- 5 אחר יכול לעשות את העבודה יותר טוב מהרשות, אז בבקשה. אבל אני חושב
- 6 שנעשית עבודה מקצועית מאוד מאוד חזקה, יש לנו עובדים שיושבים בכל
- 7 בתי הכלא, וכאשר חצי שנה אתם תראו את הזרימה בתוך הדו"חות
- 8 שהבאתי לכם, חצי שנה לפני שאנשים עולים לוועדת שחרורים, אנחנו
- 9 אמורים לראיין אותם – אמורים, לפי החוק של 2002 – את כולם, אבל לא
- 10 מגיעים לידי כך. צריכים לראיין אותם ולהביא אותם לוועדת שחרורים, עם
- 11 התניה שיפוטית. אני חייב לציין עוד משפט אחד: כל אותם אנשים שיוצאים
- 12 בהתניה שיפוטית, אין ספק, אפילו שלפעמים הוא לא בא לשמה, יוצא
- 13 לשמה. אנשים כולם רוצים להשתחרר מבית הכלא, זה לא סוד, אנשים יעשו
- 14 את הכל בכדי להשתחרר. אבל אנחנו מאמינים, שבתקופה הזאת של התניה
- 15 שיפוטית, גם אם זה שנה – היום זה רק שנה, אני מנסה לשנות את החוק
- 16 שיהיה לשנתיים – שנה שהם נמצאים בפיקוח, שאנחנו מפקחים להם על
- 17 מקום העבודה, שאנחנו עושים להם בדיקות שתן, שאנחנו מחייבים אותם
- 18 לבוא לקבוצות טיפוליות -
- 19 השופטת דורנר: לא בכל תקופה הם מורידים שלישי, כשהם בפיקוח? השלישי, לפעמים עולה
- 20 על שנה, לא?
- 21 חיים אילוז: ברור, אבל אנחנו מבחינתנו זה שנה ואז זה יורד בהדרגה, ובשנה השנייה
- 22 והשלישית, חוץ מפיקוח אלקטרוני, איזוק אלקטרוני שזה שנתיים, זה הולך
- 23 ויורד. כי אנחנו מבחינת החוק שנה, אנחנו מנסים עכשיו להעביר את זה
- 24 לשנתיים.
- 25 זה בגדול, אני לא רוצה יותר להאריך. כתבנו לכם את הכל אבל אנחנו נשמח
- 26 לענות.
- 27 ד"ר גזל אייל: אז שתים-שלוש שאלות. קודם אתה מציין את הנתונים שמראים על הצלחת

- 1 ההליך, אז תגיד לנו 2-3 מילים על איזה נתונים יש לך; השאלה השניה היא,
- 2 עד כמה הנתונים האלה באמת מובילים למסקנה שאם יגדילו את העוגה, זה
- 3 יצליח הלאה. כי אני מניח שיש פה איזשהו ... selection, זאת אומרת,
- 4 האסירים שמשחררים שעוברים את תהליך השיקום, הם בוודאי אלו
- 5 שיותר מתאימים מראש לשיקום, ולכן באופן טבעי השיקום אצלם יותר
- 6 הצליח מאשר אצל אלו שלא עברו את התהליך.
- 7 חיים אילו: אז אני אקח אותך לדוגמא אחרת לגמרי, ואני אקח אותך לשיקום
- 8 בהוסטלים, שזה 9 חודשים, זה כמו half home, אחרי שיוצאים מהכלא
- 9 מגיעים, ולשם מגיעים רצידיביסטים שמעל עשרות מאסרים, אנשים שבאמת
- 10 עברו את הכל וניסו את כל השיקום בקהילה ולא הצליחו, והגיעו לאותה
- 11 מסגרת שנקראת הוסטל, שאחרי שמשחררים מהכלא, מגיעים ל-9
- 12 חודשים. שם הם עובדים, שם הם מתחילים לבנות את עצמם, ולאחר מכן
- 13 אנחנו שוכרים להם דירה לעוד שנה, שהם ממשיכים בטיפול שלא באיזור
- 14 מגוריהם הקודם, והצלחות שם, לפי כל הבדיקות שנעשו, הן הצלחות מאוד
- 15 מזהירות של פחות מ-10% שחוזרים לכלא. תשווה את זה למספרים
- 16 האחרים: ב-OECD זה 40%,
- 17 אפרת שוהם: אני רוצה לתת דוגמא מאסירים משוחררים בפיקוח רש"א ששוחררו
- 18 במסגרת הפיקוח האלקטרוני. כי האסירים האלה, בחלקם הגדול, היו
- 19 אסירים שלא היו מקבלים שחרור בתום שני שליש, כי זה אסירים 'חלשים',
- 20 אסירים 'נגררים', אסירים שכבר היו בתוכניות ולא בהכרח הצליחו, וכדומה.
- 21 ואם האסירים האלה לא משחררים בפיקוח אלקטרוני לתוכניות של רש"א,
- 22 הם בעצם מרצים את תום תקופת המאסר, ואז משחררים מבלי שיש
- 23 איזשהו גורם מפקח. ואנחנו עקבנו אחרי האסירים האלה: לקחנו את כל
- 24 האסירים שהשתחררו בין 2007 ל-2009 ובדקנו מה קורה עם החזרה
- 25 לעבריינות בתקופה הזאת. אני עוד לא יודעת מה קורה אחרי שזה מסתיים.
- 26 חלקם היו בתקופות פיקוח קצרות יחסית, של חצי שנה ויותר, וחלקם עד
- 27 שנתיים. ורמת החזרה לעבריינות, היתה באופן יחסי לכל המחקרים – למעט

- 1 המחקרים שנעשו בארץ – נמוכה באופן מובהק, זה אותם 10% שחיים מדבר.
- 2 זאת אומרת, אם הם לא היו משתחררים לתוכניות הפיקוח של רש"א,
- 3 לפיקוח האלקטרוני, הם בעצם היו משתחררים בתום כל תקופת המאסר,
- 4 משתחררים לחברה וזו דלת מסתובבת.
- 5 ד"ר גזל אייל: מעבר למובהקות, מה הגודל? זאת אומרת, מכמה הירידה?
- 6 אפרת שוהם: 155 היום. הירידה 10%, 9,8% חזרו לעבריינות, לעומת 33% של אסירים
- 7 שמשתחררים בשנה הראשונה, כי אני מדברת על הממוצע של שנה.
- 8 השופטת דורנר: מה שאת אומרת, רק לגבי שנה ראשונה, המעקב שלכם,
- 9 אפרת שוהם: נכון, במשך כל תקופת הפיקוח, אבל בממוצע תקופת הפיקוח לא עלתה על
- 10 שנה.
- 11 השופטת דורנר: אבל הרצידיביזם שאת אומרת, זה בתקופת הפיקוח או לאחרי זה?
- 12 אפרת שוהם: כן, רק בתקופת הפיקוח. יש שתי שאלות בפיקוח: מה קורה איתם בזמן
- 13 הפיקוח, והאנשים האלה, בשנה הראשונה, היו משתחררים ללא כל פיקוח,
- 14 ואז מותר לנו להניח שהחזרה לעבריינות, היתה הרבה יותר גדולה מאשר
- 15 אצל אסירים בפיקוח אבל גם הקבוצת ביקורת. יש לנו עכשיו שלב שני. אני
- 16 לא רוצה לדבר על זה כרגע, שבו אנחנו עוקבים 3 שנים אחרי אסירים שהיו
- 17 בפיקוח וסיימו את הפיקוח, ולהם יש קבוצת ביקורת. תחשוב על זה,
- 18 מתודולוגית מאוד מאוד קשה לחשוב על קבוצת ביקורת. בסופו של דבר,
- 19 לקחנו אסירים שהשתחררו לפני שהתחיל מיזם הפיקוח האלקטרוני,
- 20 ופיקחנו על הדמיון במאפיינים הלגאליים, החברתיים. בעוד שנה אני אוכל
- 21 לומר מה התוצאות.
- 22 אבל אני רציתי פשוט לתמוך במה שחיים אומר, לגבי- האם אפשר לומר
- 23 שאם האסיר לא היה משתחרר, האם בעצם לא היה שינוי.
- 24 חיים אילוז: אני במילה אחת אגיד, אני לא חושב שיש עוררין, ואפשר לבדוק את זה
- 25 בהמון מחקרים, שמי שעובר תהליך טיפולי-שיקומי שמתחיל בכלא ויוצא
- 26 לאחר מכן בקהילה, ההסתברות שלו לחזור לכלא יורדת פלאים, לעומת מי
- 27 שהשתחרר מלא בכלא, לא היה בהתניה שיפוטית ומשתחרר מלא.

- 1 ודים גורדון: זה לא תלוי בגיל? כלומר אפילו עבריין בן 40, הוא מתחיל לעבור תוכנית
- 2 שיקום? אני רוצה להבין, פשוט, אני לא קרימינולוג.
- 3 עפרה קלינגר: העבריינים המבוגרים לא חוזרים, גם אם לא עושים איתם כלום. יש עייפות
- 4 החומר בפשיעה, שהיא הרבה יותר,
- 5 אפרת שוהם: אני כבר קראתי, ויושב פה פרופ' דויד וייסברוד והוא ככה צנוע ושותק, אז
- 6 אני חייבת להגיד, שבמחקר שהוא עשה ואני השתתפתי איתו, אנחנו בדקנו
- 7 אסירים שעברו תוכניות טיפול וגמילה מסמים, ובדקנו אותם בתקופה של עד
- 8 5 שנים אחרי השחרור, עם שתי קבוצות ביקורת מאוד מוקפדות, של
- 9 אסירים שלא קיבלו טיפול בכלל ואסירים שקיבלו טיפול נקודתי, וההבדלים
- 10 הם מובהקים. קשה להתווכח איתם, והמחקר הזה מתודולוגית, אני חושבת,
- 11 הוא אחד המחקרים היותר מוקפדים נעשו במדינת ישראל, והוא בהחלט
- 12 מראה ירידה משמעותית בחזרה לעבריינות. אפילו ניסינו לתרגם את זה.
- 13 פרופ' וייסברוד: אני חושב, שה"כ בארץ המחקרים הערכות על השפעה של תוכניות גם של
- 14 שיקום בבתי הסוהר, וגם אח"כ, הם חלשים. רוב המחקרים האלו לא
- 15 טובים, בעניין שאין קבוצת ביקורת שאפשר לסמוך עליה. זה ברור שקבוצת
- 16 הביקורת שאנחנו רוצים כאן, זה אותם אנשים שקיבלו את התוכנית ואותם
- 17 אנשים שלא קיבלו, שאנחנו יכולים להשוות ביניהם. ואחת הבעיות בארץ,
- 18 לפי דעתי, זה שעד עכשיו אין כל כך אולי הבנה, ואולי לא רוצים לעשות את
- 19 זה, מבינים שאנחנו צריכים מחקרים אקספרימנטאליים. לעשות את זה,
- 20 אנחנו צריכים לקחת אותה קבוצה של אנשים, בוא נגיד 200 אנשים, 100
- 21 צריכים לקבל את הטיפול ו-100 לא צריכים. עושים את זה בהרבה במקומות
- 22 אחרים בעולם עכשיו, כי רוצים את התשובות הנכונות. לתת טיפול.
- 23 ודווקא עכשיו יש לנו הצעה, עם בתי סוהר, שהם הסכימו - בואו נראה מה
- 24 קורה עם זה - לעשות כמה מחקרים אקספרימנטאליים. אבל עד עכשיו, רוב
- 25 המחקרים בארץ הם חלשים. הקבוצת ביקורת או שאין, או שקבוצת ביקורת
- 26 היא לא טובה. יש התקדמות. אני חושב שהמחקר של אפרת, אולי הסיכוי
- 27 שבסוף השב"ס יעשה כמה מחקרים אקספרימנטאליים,

- 1 השופטת דורנר : אתה אומר, בעולם בבתי סוהר, כדי לבדוק את זה, לוקחים 100 אנשים
- 2 ואומרים : לכם לא ניתן טיפול. שלום?
- 3 דוד וייסבורד : כן, זה הגיע עכשיו, משהו מאוד מקובל בארה"ב וקצת פחות באירופה אבל
- 4 עדיין מתחילים לראות.
- 5 השופטת דורנר : אבל יש תוצאות למחקרים?
- 6 דוד וייסבורד : כן,
- 7 השופטת דורנר : ומוכח שהטיפול הוא אפקטיבי?
- 8 דוד וייסבורד : נכון.
- 9 אפרת שוהם : לא כל סוג של טיפול ולא בכל מסגרת.
- 10 דוד וייסבורד : בואו נתחיל אולי מהתחלה. קודם כל, לפי דעתי יש שתי שאלות כאן, שהן
- 11 שונות לגמרי : 1. מה ההשפעה של הכלא, על העתיד של הפושעים? זאת
- 12 אומרת, אם אנחנו מחליטים להכניס מישהו לכלא, ולא להכניס אותו לכלא
- 13 – יש אלטרנטיבות לכלא, ברור, למשל בארה"ב drug courts משתמשים -
- 14 אם אנחנו עושים את זה, מה ההשפעה של הכלא? עכשיו, זה ברור שאין
- 15 השפעה טובה של בתי הסוהר. זאת אומרת, אם יש אלטרנטיבה זה טוב, אם
- 16 אתה דואג- אני לא מדבר על נורמות של האם זה נכון להכניס אותו לכלא,
- 17 משהו כזה. אבל אם יש לך אלטרנטיבה, זה טוב להשתמש באלטרנטיבה, קל
- 18 וחומר לצעירים. לבני נוער, עכשיו, זה ברור שלא משנה מה אתה עושה, אם
- 19 ילד בכלא לעומת ילד שלא בכלא, הילד שלא נכנס יהיה פחות ... הוא יצליח
- 20 יותר.
- 21 השופטת דורנר : גם אם הילד בכלא, אתה מטפל בו ואתה מכניס אותו לתוכנית עבודה
- 22 אחרת, או בחוץ, הוא לגמרי (מדברים יחד) במה שאמרתם קודם.
- 23 דוד וייסבורד : לפי דעתי זה שני דברים שונים.
- 24 השופטת דורנר : לכן אני שואלת, כי לכאורה זה נראה לוגית, אתה אומר אם הוא יושב עד
- 25 הסוף ואנחנו לא מטפלים בו, זה לא טוב; אם אנחנו מטפלים בו, אז אנחנו
- 26 מצליחים. אבל בכלל הכלא הוא מזיק, שזה נראה מאוד הגיוני, אבל זה סותר
- 27 את עניין הטיפול.

- 1 דוד וייסבורד: קודם כל, לגבי בני נוער יש איזשהן תוצאות מיוחדות. זאת אומרת שכל
- 2 criminal justice processing לא טוב לצעירים.
- 3 השופטת דורנר: מה זה בני נוער אצלך?
- 4 דוד וייסבורד: בני נוער, בוא נגיד, מתחת גיל 16, 17, או משהו כזה.
- 5 השופטת דורנר: עד 18, כלומר לפי החוק,
- 6 דוד וייסבורד: עד 18. אבל אני אומר שזה כמעט ברור עכשיו, ש-criminal justice
- 7 processing, לא רק כלא, כל אלמנט שקוראים לו criminal justice
- 8 processing לא טוב להם, אם אנחנו מדברים על רצידיביזם, לעומת אלה
- 9 שמשתמשים בשיטות אחרות: טיפול בקהילה, טיפול פסיכולוגי, לא להכניס
- 10 לדברים כאלה.
- 11 בואו נדבר על מבוגרים. קודם כל, יש הסכמה עכשיו – היה מאמר טוב
- 12 בארה"ב, דנאף ונייטינג שכלא זה לא- אם אתה יכול למנוע פשע, הרבה יותר
- 13 טוב, בוא נגיד את זה ככה. לכלא יש השפעה, אם אנחנו לוקחים את כל
- 14 האנשים – לא מדברים על אלה שקיבלו או לא קיבלו – אנחנו לוקחים את כל
- 15 האנשים שנכנסים לבתי כלא, אז אנחנו רואים שההשפעה היא או שאין או
- 16 שהיא לא טובה, לעומת אלה שלא היו. זאת אומרת, בזמן שמישהו נכנס
- 17 לכלא, זה כבר יכול להיות נזק.
- 18 השופטת דורנר: אתה אומר נגרם לו נזק, איזה נזק נגרם לו? אני מדברת מבחינת הגנה על
- 19 הציבור, על זה אנחנו מדברים.
- 20 דוד וייסבורד: אני מדבר על רצידיביזם בדרך כלל.
- 21 השופטת דורנר: שהכלא דווקא גורם לרצידיביזם?
- 22 דוד וייסבורד: או שאין השפעה, או שהוא גורם. זה בדרך כלל התוצאות-
- 23 השופטת דורנר: אבל הוא לא מוריד, זה מה שאתה אומר?
- 24 דוד וייסבורד: תראי, בארה"ב יש 3 מיליון אנשים כל יום בכלא, המצב שונה מהמצב בארץ,
- 25 אבל השאלה השניה, בואו נדבר על מה שקורה בזמן שהוא נמצא בכלא.
- 26 תראי, הסיבה לכלא זה לא רק למנוע רצידיביזם, זה בגלל שאנחנו חושבים
- 27 שיש את אלה שצריכים להכניס אותם-,

- 1 השופטת דורנר : לא, זה ברור.
- 2 דוד וייסבורד : אז בוא נגיד שיש לנו עכשיו את המצב של כלא. יש לנו אנשים שיושבים. גם
- 3 זה ברור שאם מישהו בכלא, הוא מקבל טיפול – לא כל טיפול, אבל תעסוקה,
- 4 חינוך, טיפול פסיכולוגי – יש במחקרים אקספרימנטאליים בארה"ב וגם
- 5 באירופה, אוסטרליה לפעמים, תוצאות שמראות שזה עוזר. זאת אומרת,
- 6 רמת הרצידיביזם של אלה שמקבלים טיפול, בדרך כלל יהיה פחות מאלה
- 7 שלא קיבלו טיפול. התוכניות שלא עובדות, בדרך כלל אלה שיש להם
- 8 אוריינטציה של boot camps.
- 9 ד"ר גזל אייל : זה סוג של מחנה טירונות כעונש. סוג של מחנה צבאי,
- 10 דוד וייסבורד : אם חושבים על עונש, זה לא עובד. אז זאת אומרת, שלפי דעתי יש שני
- 11 ריאליות שאנחנו צריכים לעמוד בהם. 1. הוא אם יש אלטרנטיבה לבית
- 12 סוהר, אני הייתי אומר, טוב לבחור אותה. אם אין, ויש מישהו בכלא, לתת לו
- 13 טיפול זה יותר טוב מאשר לא לתת לו טיפול. הגודל של האפקט, זה תלוי על
- 14 המצב. אני יכול לומר, בארה"ב, לפני 30 שנה כמעט הפסיקו את הטיפול
- 15 בבתי סוהר, גם בפדראלי וגם במדינות, אז חזרו לעניינים האלה בשנים
- 16 האחרונות. אז כאן אנחנו אף פעם לא שמענו למחקרים של שנות ה-70,
- 17 שאמרו שזה לא עובד. אז היה המשכיות, וגם יש הרבה הרבה תוכניות בארץ,
- 18 בבתי סוהר, אני יכול לומר. זאת אומרת, we are not behind, בעניין הזה.
- 19 ד"ר גזל אייל : דרך אגב, בעקיפין כן שמענו. בעצם זה שעברנו לגישה הלימתית או גמולית,
- 20 בענישה. עצם זה שהיום החוק קובע שהגמול או ההלימה, זה השיקול
- 21 המרכזי בענישה, זה בסופו של דבר תוצר מאוחר של התפישה האמריקאית
- 22 משנות ה-70, שאמרה ששיקום והרתעה לא עובדים.
- 23 דוד וייסבורד : כן, אבל בארה"ב עכשיו, יש תהליך, אני חושב, חוקרים יכולים לבוא, לדבר
- 24 על מחקרים ויש מחקרים ויש מחקרים. אני יכול לומר, ה-evidence שיש
- 25 השפעה של שיקום, זה evidence חזק, ואז אני הייתי אומר שאם כבר יש לנו
- 26 אנשים שיושבים בבתי הסוהר, זה טוב לחשוב על מה לעשות איתם
- 27 ולהשתמש בשיקום. וגם העמדה של חיים – אני חושב, החומר בארץ, לא כל

- 1 הזמן אני הייתי משתמש במילים informative הרבה פעמים הנתונים או
- 2 שיטת המחקר של מחקרים הם פחות טובים, אבל זה כן בעולם, שיש העניין
- 3 של המשכיות בין הכלא לבין ה-re-entry, זאת אומרת שהרצף בתוך הקהילה
- 4 זה דבר חשוב מאוד, כי זה לא רק כאן שהיתה מנטליות ש'בוא נעשה משהו
- 5 בכלא, שולחים אותם לבד, זה גם לא נכון.
- 6 ודים גורדון: אתה מכיר מחקרים בעולם, שאומרים שניח יש רצף טיפול, רצף שיקומי
- 7 בבתי סוהר, ויש שיקום מחוץ לבתי סוהר. אתה מכיר את זה שמחקרים
- 8 שאומרים או טוענים ויש שאתה אומר הוכחות מדעיות, שכלל שנסקיע יותר
- 9 בטיפול כזה או בשיקום כזה או בשיקום אחר, אנחנו נקבל פחות רצידיביזם
- 10 ב-X אחוזים או במקרים כאלה וכאלה. יש מחקרים כאלה?
- 11 דוד וייסבורד: כן, דווקא יש משהו במדינת וושינגטון, סטיב Aos שבונה מודל-
- 12 ודים גורדון: סליחה, רק להשלים, בארץ הבנתי שאין פה?
- 13 דוד וייסבורד: בארץ אין. עד עכשיו, דווקא מתחיל השב"ס עכשיו במחקר הראשון, למדוד
- 14 נתונים כאלה, ואולי בעוד כמה שנים יהיה לנו. יש כמה מקומות בארה"ב, יש
- 15 סטיב אאוס במדינת וושינגטון, למשל, שהוא עובד למען המדינה וכל הזמן
- 16 הם שואלים אותו האם זה יתן לנו משהו, וכמה. זאת אומרת כמה אני יכול
- 17 לצפות, cost effect. אז יש מדענים כאלה. זה ברור שלא כל תוכנית, לא
- 18 יודעים את הכל אבל יש הרבה חומר שיכולים להשתמש עכשיו, לדעת כמה.
- 19 וצריכים לחשוב גם על מה הגודל הזה שאתם מצפים. בוא נגיד שהיה
- 20 רצידיביזם של האוכלוסייה בכלא של 43% עכשיו, וחמש שנים. בוא נגיד
- 21 שאנחנו יכולים להוריד את זה ל-33%, זה 25- אני נתתי הרצאה בבית הנשיא
- 22 פעם, והנשיא שאל אותי – אני אמרתי שהיתה ירידה של 10% ואז הוא אמר
- 23 'טוב, אז זה הכל?'. אבל אם חושבים על ירידה של 10%, בוא נחשוב כמה
- 24 בדרך כלל, מה ההבדל בנזק של האנשים האלה בחברה, ואתה מגיע לעשרות
- 25 ומאות מיליוני שקלים.
- 26 ד"ר גזל אייל: ההגדרה של רצידיביזם זה? חזרה לכלא בתוך 5 שנים?
- 27 דוד וייסבורד: זה תלוי באיזה-

- 1 ד"ר גזל אייל: כשאמרת 33%-45%?
- 2 דוד וייסבורד: תראה, אפילו בוא נגיד שאנחנו יכולים למנוע שנה. בוא נגיד שמישהו היה
- 3 יוצא בשנה, ואנחנו יכולים למנוע לו עוד שנה-שנה וחצי. אנחנו גם מרוויחים
- 4 בזה, אבל צריכים גם להבין. ציפיות שתהיה ירידה של 75% בכמות
- 5 הרצידיביזם, אני חושב שצריכים להיות ריאליים וגם צריכים לקבל, שכל
- 6 פעם שמישהו עושה נזק בקהילה, במיוחד שזה נזק אלימות, יש מחיר גדול.
- 7 גם, דווקא אאוס ואנשים אחרים, מתחילים עכשיו להכניס איזשהו מחיר,
- 8 מנסים לעשות את זה באופן כמותי: כמה עולה לחברה, אם מישהו הורג
- 9 מישהו. יש קבוצה שעובדת איתנו עכשיו, שעוסקים בזה ומנסים לבנות,
- 10 ד"ר גזל אייל: הם גם עובדים עכשיו עם משרד לביטחון פנים, בנושאים אחרים אמנם,
- 11 דוד וייסבורד: נכון, זה משטרה במיוחד, אני חושב.
- 12 עפרה קלינגר: למרות שחיים שולח את ידו לכיס שלי, וכל הנתונים שהוא אומר הם לא
- 13 נכונים (כבר דיברנו על זה היום), אני רוצה להגיד משהו: שב"ס רואה את
- 14 עצמו במידה מסוימת, כמערכת עונשית שהמטרה שלה להרחיק אנשים
- 15 מהחברה, ובה במידה הוא רואה את עצמו כמערכת מטפלת ואני צירפתי
- 16 לכם פה נתונים שגזרתי רק מהשנה החולפת, אבל אנחנו בהחלט בהחלט
- 17 מסכימים שהרגל המסיימת שלנו, היא פה. ואנחנו יכולים להשקיע כמה
- 18 שאנחנו יכולים, ושני דברים: אם אדם יוצא בתום ריצוי המאסר המלא שלו,
- 19 ואין אף אחד שקולט אותו ומפקח עליו, סיכויי ההשתלבות שלו בהגדרה, הם
- 20 הרבה יותר נמוכים. חלק מהאסירים שמתחררים אצלנו, אין להם איפה
- 21 לגור. לחלק אין משפחה, אין להם לאן לחזור. עכשיו, אדם שאין לו לאן
- 22 לחזור, והוא יוצא החוצה, הסיכוי שהוא ישתלב באיזשהו מקום, הוא אפסי.
- 23 אגב מה שאמר חיים, אנחנו באמת ניסחנו בינינו לבין עצמנו אמנה. האמנה
- 24 הזאת לא נחתמה מטעמים פוליטיים שלא קשורים אלינו, אבל העובדה
- 25 שכשגורמים מקצועיים רוצים לשתף פעולה ולעשות משהו שהוא נכון – זה
- 26 חייב להיות וולונטארי ואף אחד לא עוזר להם. זאת אומרת, אם אני מחר
- 27 מחליטה להפר משהו ברצף שקבענו, הוא לא יכול לעשות שום דבר ולהיפך.

- 1 זאת אומרת, זה איכשהו בנוי על הסכמה ואהבה ושנחנו חושבים שהכל
- 2 נכון – לדעתי זה לא נכון, ולדעתי אפרופו משרד המשפטים, יש לנו קושי גדול
- 3 לשכנע שעדיף שמישהו ישתחרר טרם זמנו, ולא מהנימוק של צפוף לנו בבתי
- 4 הסוהר, אלא מהנימוק שהוא יוצא ויש לך איזשהו חרב שמונפת מעל לראשו
- 5 ואומרת לו 'תשמע, אם לא תתנהג יפה אז יבוא שוטר ויקח אותך'. עכשיו,
- 6 בזה אני רוצה להתייחס למטפלים הפרטיים שאנחנו רואים בהם צרה
- 7 צרורה. והסיבה שאנחנו רואים בהם צרה צרורה, היא לא בגלל שהם לא
- 8 מספיק מקצועיים בעינינו או שהם מוכוונים לקחת מהאסיר את מה שהם
- 9 מוכוונים לקחת, בגלל שאין להם מרות עליו. זאת אומרת, אני למשל,
- 10 המטפל הפרטי, באתי והחלטתי לעשות לאסיר מסוים תוכנית שיקומית והוא
- 11 מבטיח שכשהוא ישתחרר מהכלא, הוא ישתלב במה שאני אמרתי לו, והוא
- 12 לא עושה.
- 13 השופטת דורנר: מה הבסיס המשפטי לכל המטפלים האלה?
- 14 עפרה קלינגר: פסיקה של ביהמ"ש. ברגע שוועדת השחרורים מקבלת את התוכנית, היא
- 15 בעצם משחררת-
- 16 השופטת דורנר: כל אדם רשאי להגיש לוועדת השחרורים תוכנית שהוא מציע, כדי שהיא
- 17 תיעתר לו ואז הוא יכול להיעזר במי שהוא רוצה. ואז הוא גם מממן את
- 18 המטפל.
- 19 עפרה קלינגר: נכון. אבל כדי לומר את האמת לאמיתה, הדבר הזה התחיל מזה שרש"א לא
- 20 מסוגלת לטפל בכולם. החלק של האנשים שמכינים להם תוכניות שברש"א,
- 21 הוא לא גדול. (מדברים יחד)
- 22 ואז, במקום שנוצר וואקום אז נכנסים אנשים לתוך התוכנית הזאת. עכשיו,
- 23 רובם אנשי מקצוע מצויינים אבל אין להם את היכולת להיות מוסד דוגמת
- 24 רש"א, וכאשר מישהו נפלט להם מהתוכנית, אין להם שום מחויבות אלינו,
- 25 או איזשהו אינטרס לבוא ולהגיד 'תשמעו, הוא נפל לי בין הטיפות'. אני לא
- 26 מכירה מקרים שחזרו אנשים לטיפול.
- 27 (מדברים יחד)

- 1 ד"ר גזל אייל: אני לא בטוח שהוויכוח הוא כל כך חשוב. אני אגיד לך למה, אם המסקנה
- 2 היא שהעברת תקציבים, בעצם קיצור מעצרים והעברת תקציבים מהשב"ס
- 3 לרש"א, תפתור את הצורך בהם בלאו הכי,
- 4 עפרה קלינגר: אם זה יהיה אנשי רש"א, אבל עלה כאן מסביב השולחן רעיון של הפרטה, זה
- 5 גם אפשרות.
- 6 ודים גורדון: מההפרטה? על איזה הפרטה מדובר?
- 7 ד"ר גזל אייל: הפרטה של הפיקוח על-
- 8 ודים גורדון: אני חייב להתייחס פה. אין פה שום הפרטה, אין פה איזושהי מדיניות של
- 9 הממשלה או מדינה לעשות איזושהי הפרטה. זה לא דוגמת סנגוריה ציבורית
- 10 שזה גוף מופרט, כחוק אמנם, אבל זה גוף עם עו"ד חיצוניים. רק 80 עו"ד
- 11 בתוך הסנגוריה הציבורית הם,-
- 12 ד"ר גזל אייל: ודים, המילה הפרטה לא מתייחסת רק למדיניות מוצהרת של האוצר.
- 13 (מדברים יחד)
- 14 המונח הפרטה מתייחס למצב כללי שבו תפקיד שלטוני הופך להיות מיושם
- 15 ע"י גורמים פרטיים, מכל מיני סיבות. ובמקרה הזה, זה בהחלט הפרטה.
- 16 פיקוח על אסירים זה תפקיד שלטוני, פיקוח על אסירים משוחררים זה
- 17 תפקיד שלטוני,
- 18 ודים גורדון: אבל זה החלטות של מתי משחררים, זה לא החלטה של מדיניות,
- 19 ד"ר גזל אייל: בסדר, אבל זה עדיין הפרטה.
- 20 עפרה קלינגר: לפני ששניכם עושים פה קופה על התקציב שלי, יש לי שני דברים להגיד לכם:
- 21 1. שאין שום זכות קיום לרש"א בלעדיי, זאת אומרת אם אנשים לא נכנסים
- 22 לתוכניות אצלי, אז אין להם מה לעשות אצלו. שזה דבר אחד שצריך לקחת
- 23 בחשבון. והדבר השני שאני רוצה להגיד, בשביל להשלים את התמונה בעניין
- 24 המטפלים הפרטיים, שיש לנו 2 דברים: 1. שהם לא מצליחים להכין תוכניות
- 25 לכולם; והשני הוא, שזה השתרש באופן, שאם רש"א עושים תוכנית והם
- 26 אומרים 'סליחה, לא מתאים', אז מיד מוחלת תוכנית פרטית שאומרת 'ולנו
- 27 דווקא יש פתרון', וועדות השחרורים שבעבר נתנו מקום מאוד מאוד מרכזי

- 1 לתוכניות של רש"א, על פני חוות הדעת החיצוניות, לאט לאט יש בזה נסיגה.
- 2 דובר: כי זה שאלות ערכיות מאוד-
- 3 השופטת דורנר: כן, אנחנו באמת נזמין את השופט מלמד.
- 4 חגית לרנאו: אני רוצה להתייחס דווקא מהעיניים של הסנגוריה שמייצגת לא מעט אנשים
- 5 שעומדים בפני וועדות שחרורים. לרובם אין כסף לשלם 2,000 שקל או 1,500
- 6 שקל למשקם פרטי. עכשיו, בעיניי אין ספק שעלייה הזאת של שיקומים
- 7 פרטיים, היא תוצר של מחדל. זאת אומרת, אם רש"א היתה יכולה לתת
- 8 תוכנית שיקום לחלק גדול מהאסירים, לא היה צורך בהם. כי גם היום יש
- 9 עדיפות גדולה להגיע לוועדה, עם תוכנית שיקום של רש"א, מאשר עם
- 10 תוכנית שיקום של משקם פרטי. וועדה נותנת הרבה יותר אמון בחוות דעת
- 11 של רש"א, זה כמו כל חוות דעת פרטית ושל גוף ממשלתי. מה שאנחנו עושים
- 12 לפעמים, מאחר והלקוחות שלנו לא יכולים לשלם למשקם פרטי, אז עוה"ד
- 13 עושה את התוכנית. זאת אומרת עוה"ד מתחיל להתקשר למקומות טיפול
- 14 בקהילה ולמעסיק קודם ולזה, והוא בא עם תוכנית לוועדה. הבעיה הגדולה
- 15 בתוכניות האלה, זה שאז באמת אין אף אחד שמפקח, ואז הוועדה בדרך כלל
- 16 לא מקבלת את התוכניות האלה. עכשיו, צריך לראות גם, כשמדברים על
- 17 הרובד המשפטי, יש שתי הצעות חוק היום, שנדונות בשולחנה של וועדת
- 18 הפנים וכדאי להיות מודעים אליהם. 1. זה לגבי רש"א, יש הצעת חוק
- 19 שמבקשת לקחת את רש"א, להפוך אותו לחלק אינטגרלי של משרד
- 20 הרווחה, וב. הם דנים גם בסוגיה הזאת של משקמים פרטיים ויש התניה של
- 21 האוצר. חיים רמז על זה, לא אמר את זה, יש התניה של האוצר שרק
- 22 כשרש"א תהפוך גוף של משרד הרווחה, אז יתנו לה את התקציבים
- 23 המבוקשים. והצעת חוק שניה שצריכים להיות מודעים אליה, גם היא נדונה
- 24 ממש בימים אלה, זה תעסוקת אסירים. זו הצעה שמבקשת להסדיר את כל
- 25 הנושא של תעסוקת אסירים. אחד הדברים הכי גדולים שחסרים בה, וזה
- 26 הסנגוריה הציבורית אומרת כבר שנים, זה שאין בדיוק הקשר הזה בין מה
- 27 שקורה בכלא לבין היציאה מהכלא. זה דבר שחסר בהצעה הזאת. לא יודעת

- 1 מי מתנגד לזה, אם זה סיפור של שב"ס או של משרד המשפטים, או של
- 2 תקצוב. זאת אומרת, הרעיון שצריך לחשוב על תעסוקת אסירים עם העין
- 3 מחוץ לבית הכלא-
- 4 (מדברים יחד)
- 5 רחל שרביט: זה עכשיו בשלבים התחלתיים של עבודה משותפת עם התמ"ת, עם רש"א,
- 6 המנכ"לים של תמ"ת, רווחה ורש"א ונדמה לי אוצר, כבר החליטו ביניהם
- 7 יחד לעשות עבודה משותפת, ומתחילים להניע את כל הנושא של תעסוקת
- 8 אסירים, מתוך מודעות לחשיבות של זה בתהליך השיקום.
- 9 השופטת דורנר: אבל אני מבינה ממנה, שתעסוקת אסירים זה בכלא. אני אומרת, שאם
- 10 אנחנו מדברים על שיקום, צריך לחבר את זה בעצם לאותה תוכנית טיפולית.
- 11 אם כבר יש חוק כזה, לא צריך-
- 12 עפרה קלינגר: החוק לא יעזור. אני רוצה להסביר רגע, יש לנו מפעלים (כתבתי את זה גם),
- 13 יש לנו מפעלים של יזמים פרטיים שאנחנו מפתים אותם לבוא לעבוד בבתי
- 14 הסוהר שלנו, מתוך שאנחנו נותנים להם עובדים זולים יחסית ועלויות
- 15 החשמל והתחזוקה של המפעלים שלהם, הם עלינו. אנחנו נותנים לאסירים
- 16 הכשרה מקצועית, שמתאימה למפעל, ואח"כ אנחנו מקנים להם גם איזשהו
- 17 סוג של ניסיון מקצועי. לאורך כל השנים, אנחנו נאבקנו להשיג את בעלי
- 18 המפעלים האלה שיסכימו לעבוד בתוך בית סוהר, שזה דבר לא פשוט בכלל.
- 19 זה אסירים שמתחלפים, שהיום לא בא להם לקום בבוקר, שאתמול הם
- 20 עישנו סמים פתאום. עבור מפעל, זה די מקשה עליהם וכל הזמן ניסינו לצ'פר
- 21 אותם בכל מיני דרכים שהם יישארו אצלנו. ולאט לאט הצלחנו לבסס מערך
- 22 לדעתי מפואר – אבל הנחתום לא מעיד על עיסתו – ועכשיו הגענו לאיזשהו
- 23 שלב, שאנחנו חושבים שאנחנו יכולים לשדל לפחות חלק מהם, לעבוד אצלנו
- 24 עם התניה, שכאשר האסירים משתחררים מבית הסוהר, הם ימשיכו
- 25 להעסיק אותם. אבל לא כל אחד מוכן לעשות את זה, ואם החוק יקבע שאני
- 26 לא יכולה להקים מפעל בכלא, אלא אם כן בעל המפעל מוכן להעסיק אותם
- 27 בחוץ, אז לא תהיה תעסוקה בכלא. עכשיו, אסור לקחת שום דבר להקצנה.

העובדה שאנחנו משתפים פעולה בינינו ומנסים למצוא את הדרך שאנשים	1
ימשיכו לעבוד בחוץ, והעובדה שמעסיק מבטיח לי שהוא ימשיך להעסיק	2
אותם בחוץ, איננה מבטיחה לי שהוא ימשיך להעסיק אותם. מישהו צריך	3
לתמרץ אותם באיזושהי דרך, אולי אפילו כלכלית, שזה מה שחיים דיבר עליו	4
קודם. וסוגי העבודות שאנחנו מצליחים להכניס לבתי הסוהר, הולכים	5
ונהיים עבודות יותר מתוחכמות: יש לנו את התעשייה האווירית אצלנו (אני	6
לא אגיד לכם, כי אח"כ אתם לא תטוסו במטוסים ולא תסעו באוטובוסים),	7
אבל יש תעסוקה הרבה יותר מקצועית והרבה יותר מתקדמת ממה שהיה לנו	8
בעבר. עדיין יש לנו סוגי אסירים שאני לא יכולה להוציא ואתם מתוך איפה	9
שהם נמצאים, למקומות תעסוקה כלליים ועבורם אנחנו מארגנים תעסוקה	10
בתוך התאים שלהם או בתוך האגפים שלהם. וזה מערך שאי אפשר להגביל	11
אותו, לא נכון להגביל אותו, כי בעינינו אי אפשר לתת את הטיפול לכולם.	12
הוא מותנה בזה שאתה רוצה ואתה מתאים, ויש לך יתרת מאסר מסוימת,	13
והתוכניות האחרות שיש לנו – מה שנקרא כישורי חיים – זה קטליזאטור,	14
כדי שאתה אח"כ תסכים להיות מטופל באמת. והדבר היחידי שמדבר אל	15
כולם (חוץ מלביטחוניים, אני מדברת רק על הפליליים), שמדבר אל כולם ויש	16
להם רצון להשתלב בו, זה עבודה. ואז המסגרת הזאת שגורמת להם לקום	17
בבוקר ולנהל איזושהו אורח חיים שהוא די דומה למה שהוא אמור לנהל	18
בקהילה, והוא מחזיק מעמד בזה איזושהי תקופה ורוכש לו איזושהו מקצוע.	19
יום אחד המאסר נגמר, ואין מישהו שקולט אותו בחוץ והוא לא יכול	20
להמשיך במסגרת הזאת, זה אבן נגף מאוד גדולה לדעתי, אבל החקיקה לא	21
תפתור את הבעיה הזאת.	22
(מדברים יחד)	23
קודם כל יש מפעלים נפלאים בשב"ס, ויש גם מפעלים שהם 'לאו טקי' ברמה	24
שלא ברור למה הם מכשירים אסיר, האסירות בנווה תרצה שמדביקות	25
קרטונים במשך יום שלם, לא ברור לאן זה ייקח אותם ביום שהם ישתחררו	26
מהכלא. אז יש גם וגם. אני מאוד שמחה שכנראה בעקבות הצעת החוק	27

- 1 והדיונים שהיו בוועדת הפנים, התחילו לזוז דברים. אבל שב"ס, לפחות
- 2 התחיל את העבודה על הצעת החוק, באמירה: 'מה שקורה אצלנו, זה קודם
- 3 כל אנחנו מסתכלים על מה שקורה בתוך החומות'. וגם, יש איזו תפישה שכל
- 4 התעסוקה של שב"ס זה מין משק עצמאי, זה תקציב עצמאי.
- 5 עפרה קלינגר: מה זה תקציב עצמאי? זה לא תקציב עצמאי.
- 6 חגית לרנאו: תקציב עצמאי, זאת אומרת מה שהם מצליחים להכניס, מממן את עצמו.
- 7 שלא ברור שזאת האופציה היחידה שיכולה להיות. לא רק זה, יש להם גם
- 8 איזה סוג של התנגדות להפוך להיות מוכרזים כאיזור פיתוח, בשביל לתמרץ
- 9 אנשים בשביל להגיע פנימה. יש לכם, תדברי עם איש התעסוקה שלכם, הוא
- 10 אומר את זה כל הזמן.
- 11 הדבר האחרון שיש בשב"ס, ולהערכתנו לא מופעל מספיק, יש מנגנון שנקרא
- 12 שיקום קבוצתי ושיקום אישי, שאסירים בסוף תקופת המאסר יוכלו להתחיל
- 13 להשתלב במפעלים בחוץ. חלק כקבוצות וחלק כאנשים פרטיים. להבנתנו
- 14 הדבר הזה, למרות שהוא מנגנון שקיים בחוק, לא מופעל כמעט בכלל.
- 15 השופטת דורנר: כי אם הוא יוצא בתקופה האחרונה למקום עבודה מחוץ לכלא, זה יש
- 16 הסדרים בחוק.
- 17 חגית לרנאו: יש הסדרים בחוק, אבל צריך להסתכל על מספרים ומתוך 12 אלף אסירים
- 18 פליליים, יש נדמה לי 100 אסירים בשיקום אישי, שזה נראה לנו בכל קנה-
- 19 מידה משהו שהוא קצת מצומצם מדי, ויכול להיות שצריך גם את המנגנון
- 20 הזה לחשוב להרחיב, כי הוא בוודאי מנגנון של קשר בין הכלא לבין החוץ.
- 21 השופטת דורנר: יש איזה פרופיל ממוצע, כמובן, של האסיר. מה-?
- 22 חגית לרנאו: הוא בא מעיירות פיתוח, המצב הסוציו-אקונומי שלו נמוך, פי 2 מאשר
- 23 באוכלוסיה הכללית,
- 24 חיים אילוז: אני חושב שדבר מרכזי שכדאי להדגיש אותו, שאחוז הערבים בבתי הכלא פי
- 25 2 או פי יותר מאשר האחוז שלהם באוכלוסיה.
- 26 עפרה קלינגר: גם עולים חדשים, דרך אגב.
- 27 חיים אילוז: אבל קודם כל לגבי ערבים, ואני חייב להדגיש שאין כמעט מענים לאוכלוסיה

- 1 הערבית לא בתעסוקה ולא בשיקום ולא בטיפול. אין. אני אומר את זה.
- 2 בקרב האוכלוסייה היהודית, יש אחוז גבוה יחסית, של עולים מרוסיה. בקרב
- 3 הצעירים, אנחנו רואים עליה של ילדים יוצאי אתיופיה, שזה ממש חמור.
- 4 עפרה קלינגר: ושיעור הולך וגדל של אנשים עם לקות שכלית,
- 5 באדי חסייסי: אני מבין שהרצידיביזם בקרב האסירים הערבים הוא לא שונה מהאסירים
- 6 היהודים. זה מעניין, נכון? אתה אומר, הם לא מקבלים טיפול – הייתי מצפה
- 7 שהרצידיביזם שלהם יותר גבוה, נכון?
- 8 עפרה קלינגר: לא, יש מערכת תמיכה חזקה ביותר, כשהם חוזרים לכפר.
- 9 חיים אילוז: הם מקבלים טיפול, נגיד, בהוסטלים שלנו, יש הוסטלים של ערבים, זאת
- 10 אומרת זה נכון אבל לא כקבוצות. אם אני לוקח לדוגמא קבוצה שמאוד
- 11 מאוד עלתה בשנים האחרונות, זה הבדוואים בדרום, בנושא התעבורה.
- 12 מאוד. אז באמת, אין לנו אפילו רכוז אחד בתעסוקה, שיכול למצוא להם
- 13 עבודה. לדוגמא.
- 14 ודים גורדון: זו שאלה מעניינת, שאלה שהועלתה כאן, אין תוכנית שיקום במגזר מיעוטים,
- 15 ועדיין רצידיביזם זה אותו רצידיביזם.
- 16 חיים אילוז: בגלל זה האחוז שלהם עולה בבתי הכלא, כל הזמן.
- 17 (מדברים יחד)
- 18 עפרה קלינגר: אבל האסירים בשב"ס, מטופלים באותה מידה בין אם הם ערבים ובין אם
- 19 הם-
- 20 (מדברים יחד)
- 21 השופטת דורנר: אולי, שלא תהיה אי-הבנה, האם אנחנו מבינים שאסירים ערביים הם לא
- 22 מטופלים אחרי השחרור בכלל?
- 23 חיים אילוז: לא. אני יכול, אבל להגיד בצורה מאוד מאוד חדה וברורה, ואמרת את זה
- 24 לכל מי שרק רצה לשמוע, שמענים לאוכלוסייה הערבית הם פחות, מאחר
- 25 שאין לנו מענים.
- 26 ד"ר גזל אייל: למה בעצם? מה, אין אנשים שיכולים-?
- 27 חיים אילוז: יש אנשים אבל אני אתן לך דוגמא, ברגע שיש לי רכזי תעסוקה שמטפלים

- 1 בתעסוקה, כשהתחלתי היה אחד בצפון ואחד בדרום, ואחר במרכז
- 2 שמטפלים באלפי אסירים שמשחררים, אז כמובן שזה שיושב בדרום,
- 3 מטפל גם באוכלוסיה הערבית. אבל אם הייתי יכול למצוא רק לאוכלוסיה
- 4 הבדוואית שהייתי מצליח להכניס אותו לתעסוקה ולהתמחות בהם, תאמין
- 5 לי, הייתי פותר הרבה מהבעיות שלהם ולא מחזיר אותם לכלא. אפילו עובד
- 6 אחד. אז למזלי הטוב, הרשות למלחמה בסמים הסכימה, לתת לי משרה ועוד
- 7 משרה של יועצות תעסוקה, שהן כאילו מטפלות גם בסמים.
- 8 השופטת דורנר: אז אפשר לומר שהטיפול הוא פחות טוב? זו השאלה,
- 9 חיים אילו: לא, לא, בשום פנים ואופן. זה אותו טיפול.
- 10 אפרת שוהם: אני רציתי להגיד, נאמר שיש שתי הצעות חוק, אני רוצה להזכיר הצעת חוק
- 11 שלישית שהיא בעצם הנושא הרחב שאתה הצגת אותו בתחילת הדיון,
- 12 שלקצר לבני נוער את תקופת המאסר למחצית, כדי לאפשר לרש"א לטפל
- 13 בהם במשך מחצית ולא בשליש, כי תקופות המאסר מלכתחילה קצרות יותר.
- 14 אז הרעיון הזה כבר קיים, ביחס לבני נוער. שזו הצעה החדשה שלכם,
- 15 אני צריכה להגיד למען השקיפות, שאני יו"ר וועדת המחקר של רש"א, אז
- 16 אני מכירה ככה את הדברים.
- 17 חיים אילו: וההצעת חוק השניה שלנו שאנחנו מנסים לקדם, ואני אומר את זה פה
- 18 לשולחן, זה לגבי נשים שהן בהריון או נשים עם ילדים עד גיל שנתיים.
- 19 מקובל בכל העולם המערבי, האו"ם אומר את זה וכל מוסדות הזכויות אדם
- 20 והאזרח והנשים אומרות את זה בכל העולם, לא מקובל להכניס נשים בהריון
- 21 או נשים עם ילדים עד גיל שנתיים, אלא לתת להם חלופות מאסר. ואנחנו
- 22 מקווים לקדם גם את החוק הזה.
- 23 השופטת דורנר: אני חוזרת על השאלה, מפני שאני לא בטוחה שהבנתי את התשובה.
- 24 לכאורה אמרתם שאחוז הרצידיביזם באוכלוסיה הערבית זהה לאחוז
- 25 הרצידיביזם באוכלוסיה היהודית. זה נכון?
- 26 חיים אילו: אני חייב להגיד שאני לא יודע,
- 27 עפרה קלינגר: אם תרשו לי, מהנתונים שיש אצלנו מחקר לגבי אסירים ששוחררו ב-2004

- 1 עד 2009, רצידיביזם לפי גיל: יוצא שהצעירים חוזרים יותר למאסר; קרוב
- 2 ל-60% מהאסירים ששחררו ב-2004 הם יהודים, קצת יותר משליש הם
- 3 מוסלמים והשאר הם בעיקר נוצרים או דרוזים. אין הבדל בשיעור
- 4 הרצידיביזם בין אסירים משוחררים יהודים למוסלמים. הנוצרים חוזרים
- 5 למאסר בשיעור הגבוה ביותר, קרוב ל-50%, והדרוזים בשיעור הנמוך ביותר
- 6 – כ-35%. הרווקים חוזרים למאסר בקצב יותר גדול, ואלה שמשוחררים ע"י
- 7 וועדת שחרורים, חוזרים פחות – 27%. הרוב מבצעים את העבירה בשנה
- 8 הראשונה, מי שלא מבצע בשנה הראשונה, ה-tendency שלו לבצע עבירות,
- 9 יורד. מבחינת אורכי המאסרים, המאסרים הקצרים חוזרים על עצמם יותר;
- 10 אבל הם גם לא מטופלים, אז הם לא-
- 11 (מדברים יחד)
- 12 דוד וייסבורד: אולי הערבים בבית הכלא, לא אותם אנשים של היהודים בבית הכלא, בגלל
- 13 selection bias רק להגיד משהו: כל הזמן אנחנו אומרים שיש כמות כפולה
- 14 של ערבים, אבל בארה"ב זה כפול שלוש. אז זה לא רק במדינת ישראל,
- 15 שמיעוטים יושבים יותר בבית הכלא. זה דבר שקורה בכל מדינה.
- 16 השופטת דורנר: זה אחד הנושאים שאנחנו נדבר עליהם, זה בתוכנית שלנו.
- 17 דוד וייסבורד: אני לא אומר שזה צודק שיש יותר ערבים, וגם זה מעניין, כי לפני כמה שנים,
- 18 אברומשטין, קרימינולוג מפורסם בארה"ב, עשה איזשהו מחקר ולפחות לפי
- 19 התנאים של בימ"ש וכו' וכו', העובדה שיש יותר שחורים, אפשר להבין אותה
- 20 איזה פשע שמשלמים וכו'. וגם כאן צריכים להיזהר מהנתונים האלה,
- 21 השופטת דורנר: מהנתונים האלה אי אפשר להסיק הרבה, כי השאלה איזו אוכלוסיה נכנסת
- 22 לכלא.
- 23 דוד וייסבורד: אולי בין הערבים יש אנשים יותר מבוגרים, אולי בין הערבים הם יותר
- 24 טובים מהתחלה, אז צריכים-
- 25 (מדברים יחד)
- 26 אפרת שוהם: אני רוצה להתייחס להערה שלך, היא מחזירה אותנו לנושא התעסוקה. אני
- 27 חושבת שנושא התעסוקה הוא מאוד מאוד חשוב כחלק מהרצף הטיפולי

- 1 ורציתי לומר, שזה כמעט obvious אבל אנחנו בכל זאת ראינו כמות מאוד
- 2 גדולה של מעסיקים – מעסיקים גדולים, קטנים, בינוניים, מסוגי תעסוקה
- 3 שונים – ניסינו לעשות מחקר שבדק את כל סוגי המעסיקים ובאופן עקרוני,
- 4 אנשים אומרים: אם אני יכול לקחת אדם שאין לו עבר פלילי, ברור שאני
- 5 אעדיף אותו. שזה די ברור. אבל מה שמצאנו, שמעסיקים שכבר היה אצלם
- 6 אסיר, שכבר יש להם איזשהו ניסיון עם אסיר, אצל המעסיקים האלה היתה
- 7 רמה יחסית מאוד גבוהה – יחסית – שהפתיעה אותנו בנכונות להעסיק עוד
- 8 אסירים. זאת אומרת, שכל הרעיון הזה של התגמול של מעסיקים, שיעסיקו
- 9 אסירים בכלל או שכבר העסיקו אסיר אחד, בעצם צובר פה איזושהי תאוצה
- 10 שאפשר לבנות איתה את הרצף הטיפולי, כבר כשהם לקראת תקופת סיום
- 11 המאסר ולרש"א, או משתחררים בכלל לא דרך רש"א.
- 12 חיים ויסמונסקי: זה נאמר, אני רוצה שייאמר בצורה יותר מסודרת, אם אפשר, מה תקופת
- 13 המאסר המינימאלית שבה באופן פרקטי אתם תכנסו לתמונה? אני מבין שזה
- 14 גם תלוי בהתחלת שיקום בשב"ס. אם יש איזה מספר שאפשר לעמוד
- 15 מאחוריו, ואם יש דבר כזה, אז שתי שאלות משנה: 1. האם יש לנו
- 16 סטטיסטיקה שמראה רצידיביזם גובר, כמו שאני מבין שנאמר כאן בחצי פה,
- 17 שבמאסר קצר רצידיביזם גובר (כי זה נאמר בהקשר לאוכלוסיה הערבית
- 18 בלבד),
- 19 ושאלה שניה, אם אתם לא רואים אבסורד בזה שבעצם מאסרים קצרים יהיו
- 20 פחות בני טיפול? באופן כללי, אסיר שישב לתקופת מאסר קצרה יותר, הוא
- 21 לא יזכה לטיפול.
- 22 חיים אילוז: אז אתה צודק, זה אבסורד לחלוטין, דווקא ההסתברות של אותם אנשים
- 23 שזה לרוב עבירה ראשונה שלהם, ולכן הם מקבלים מאסר לא גבוה, בכדי
- 24 שהם יצליחו באיזה תקופת שיקום לצאת ממעגל הפשע, הוא הרבה יותר
- 25 גבוה, אבל הם לא מקבלים, כי עד שנה בערך או 9 חודשים הייתי אומר,
- 26 אנחנו לא נכנסים לטפל בהם, כי עד שהם מתחילים את התהליך ועד
- 27 שמתחילים את כל התהליך בבית הכלא וכדומה, זה מגיע לתקופת השחרור.

- 1 כי אנחנו צריכים לראות אותם 3 חודשים לפחות, לפי החוק, עד חצי שנה,
- 2 לפני שהם עולים לוועדת שחרורים בכדי לבנות להם את תוכנית השיקום. אי
- 3 אפשר לבנות להם תוכנית שיקום. אני ניסיתי לשנות את הנהלים. הנהלים
- 4 היו, שצריכים להיפגש לפחות 3 פעמים בקהילה – אני הורדתי את זה לפעם
- 5 אחת, כי ראיתי שזה בלתי אפשרי. מספיק פעם אחת שייפגשו, אבל לצערי
- 6 הרב, מאחר שרוב האסירים היום, שיושבים בבתי הכלא, מסיבות שהשב"ס
- 7 יסביר, לא מקבלים חופשות, לכן קשה מאוד לבנות להם תוכנית שיקום.
- 8 ואם הם באים לתקופה קצרה, הם גם לא יוצאים לחופשות, אי אפשר לבנות
- 9 להם תוכנית שיקום, כי אני לא יכול שאותה עובדת קהילתית שיש לי ברווחה
- 10 של קריית-שמונה, תבוא לבית כלא בדרום בכדי לראיין את האסיר. אם יש
- 11 לה 100 אסירים כאלה, היא לא תוכל לעמוד בזה. אז זה בעיה.
- 12 עפרה קלינגר : בוא נתחיל מאלף ונגמור בתו. אמרת: זה לא נראה לכם אבסורד? התשובה
- 13 היא לא. כשאסיר נכנס לכלא, בוא נגיד ככה, המאסרים הקצרים חלק מהם
- 14 משתכללת בתוכם תקופת המעצר, אז שנה זה לא שנה, זה הרבה פחות
- 15 משנה. עד שהם נכנסים לכלא, עד שמכירים אותם, עד שהם מכירים את
- 16 המסגרת שהם נכנסים אליה – הופס הם יוצאים החוצה. לטיפול יש כללים.
- 17 זה לא: נפגשים, מדברים, הולכים. צריך להיות איזושהי תקופה, ותלוי איזה
- 18 סוג של עבירה אנחנו מדברים – ולכל אחת יש את הכללים שלה – המאסרים
- 19 הקצרים לא מספיקים לקבל טיפול. מה הם כן מקבלים? את כל מה שיש לנו
- 20 ברשת הרחבה: חינוך הם מקבלים, מכל הסוגים שלו, כל הקבוצות, מה
- 21 שאנחנו קוראים החינוך החברתי הקהילתי הלא פורמאלי והפורמאלי. זה
- 22 הם כן מקבלים. טיפול של ממש, ע"י עובדת סוציאלית, זה הם כן מקבלים.
- 23 אבל השתתפות בתוכניות, תוכניות יש להם כללים ולזה הם לא מספיקים
- 24 להיכנס.
- 25 ד"ר גזל אייל: קודם כל, אנחנו נצטרך להקדיש ישיבה למאסרים קצרים, כי זה נושא בפני
- 26 עצמו שמטופל בכל העולם בצורות שונות,
- 27 עפרה קלינגר: זה חלופות מאסר, זה בדיוק העניין.

- 1 ד"ר גזל אייל: ויכול להיות שזה כיוון הפתרון. אני רק רוצה לומר, זה גם נורא נורא עניין
- 2 של סוגי העבירות. זאת אומרת, אם נניח נתח גדול מאוד מהמאסרים
- 3 הקצרים האלה זה בכלל שב"חים, אני לא יודע אם זה נכון,
- 4 עפרה קלינגר: לא, שב"חים אנחנו לא מכניסים. הם לא במשחק, כי הם לא פושעים. הם
- 5 בסה"כ באו לחפש עבודה.
- 6 (מדברים יחד)
- 7 ד"ר גזל אייל: כשאת נותנת נתונים על רצידיביזם גבוה במאסרים קצרים, אני לא יודע אם
- 8 הנתונים שלך כללו בתוכם נגיד, שב"חים?
- 9 עפרה קלינגר: לא. זה עושה הטיה.
- 10 ד"ר גזל אייל: ברור שזה עושה הטיה, אבל מאסרים קצרים זה עבירות שונות, ולכן מאוד
- 11 יכול להיות שזה לא רק עניין של הטיפול, אלא זה פשוט עניין של-
- 12 חיים ויסמונסקי: מה שרציתי להעיר, במבחן התוצאה, אני לא יודע אם אפשר לפתור את זה
- 13 אבל נראית קצת מעוותת במובן הזה, שמי שנדון למאסר קצר, אפשר לומר
- 14 עליו מכוח עקרון ההלימה, שלמעשה הוא היה פחות- בוא נגיד, הוא עשה
- 15 מעשה פחות נורא. ואז, הציפייה שמי שעשה מעשה יותר נורא – סתם, יכול
- 16 להיות שזה ציפייה שגויה שלי – מי שעשה מעשה יותר נורא, יש לו פוטנציאל
- 17 רצידיביזם ולי, ומי שעשה מעשה פחות נורא, אולי אפשר עוד לשקם אותו.
- 18 השופטת דורנר: אבל ההשפעה שלו בכלא, יכולה להיות שלילית?
- 19 דוד וייסבורד: האם אתם מקבלים בחשבון, או כמה פעמים הם חוזרים וכו', כמה אופציות
- 20 יש להם? זאת אומרת, מי שיושב 3 שנים, רק יש לו שנתיים לחזור, או משהו
- 21 כזה? זאת אומרת, אתם מקבלים את העניין של risk כאן?
- 22 עפרה קלינגר: אני לא מבינה את השאלה?
- 23 דוד וייסבורד: אתה שואל שמישהו שהוא שנה בכלא, אז אחרי שהוא יוצא אתה שואל אם
- 24 הוא חוזר תוך 5 שנים.
- 25 עפרה קלינגר: תוך שנה. הנתונים שלנו אומרים, שבדרך כלל הם חוזרים תוך שנה, הרוב.
- 26 השופטת דורנר: מי שחוזר, כבר חוזר מהר.
- 27 דוד וייסבורד: או מישהו שהיה 7 שנים, עכשיו הוא בן 30. אני רק אומר, שהתנאים לעניין

- 1 שאם הוא חוזר או לא, הם שונים לגמרי. זאת אומרת, שאני הייתי מצפה
- 2 שאלה שיש חצי שנה-שנה-שנה וחצי, הם צעירים בדרך כלל, משהו כזה. אני
- 3 רק אומר, שצריכים להיזהר מה-,
- 4 עפרה קלינגר: לעניין הזה, האמירה שלא נעשו מחקרים, היא נכונה והנתונים שאני
- 5 מספקת, הם נתונים שעשו איזשהו- ומכיוון שאנחנו חושבים שיש חסר בעניין
- 6 הזה ואנחנו רוצים לדעת לאן אנחנו הולכים, נכנסנו למחקר איתכם, שכל
- 7 הזמן מחזירים לי אותו בחזרה. אבל זה הרעיון. הרעיון הוא לדעת, מה עובד
- 8 ומה לא עובד. עכשיו, זה מחקר ארוך כי לדעתי הוא 5 שנים ייקח לנו. אז
- 9 בינתיים אין לנו אלא להסתפק במה שיש לנו.
- 10 אפרת שהם: אבל בינתיים יש כן מחקר ששב"ס עשה, שיחידת המחקר של שב"ס עשתה,
- 11 שלא בדקה תוכניות אלא ניסתה לענות על השאלה של פרופ' וייסבורד, זאת
- 12 אומרת לראות, חזרה לעבריינות עפ"י משך המאסר, עפ"י סוג העבירה, עפ"י
- 13 גיל.
- 14 עפרה קלינגר: מזה אני מקריאה.
- 15 אפרת שהם: אז את הנתונים האלה, אני חושבת שכן נכון להפיץ לנו, לחבריי הוועדה, כי
- 16 אנחנו לא יודעים מה גרם להם לחזור תוך שנה או שנתיים, אבל כן יכולים
- 17 לענות על השאלה מי מועד יותר לחזור.
- 18 רותם אפודי: שמי רותם מהרשות לשיקום האסיר. אני הייתי רוצה להתייחס למחקרים,
- 19 אולי קצת פחות שאפתניים שנעשו אצלנו, אבל הרבה מאוד מהפרויקטים
- 20 שפותחו אצלנו, נעשו בתמיכה של ביטוח לאומי. וביטוח לאומי, למי שמכיר
- 21 את הקרן למפעלים מיוחדים, בעצם תומך במחקרי מעקב והערכה. כל
- 22 פרוייקט שהוא תומך בו, ובקצב הזה נעשו בעקרון מחקרים על פרוייקט
- 23 'שושן', שזה שיקום ושילוב נוער אסירים שהשתחררו ממאסר; ליווי
- 24 תעסוקתי לאסירות משוחררות; הוסטל לנשים אסירות משוחררות; ליווי
- 25 תעסוקתי לאסירים משוחררים. זאת אומרת, יש לנו די הרבה מחקרי הערכה
- 26 שבוצעו ע"י ביטוח לאומי, שבאמת הוכיחו את הצלחת הפרויקטים. גם
- 27 הוסטל 'מפתחות' לגברים אלימים, שלא דובר עליו פה, שהוא הוסטל חדשני

- 1 לגברים שנשפטו-
- 2 דוברת: : אגב, אם הוועדה עושה סיוורים שם,
- 3 רותם אפודי: מומלץ מאוד. זה לגברים שנשפטו בגין עבירות אלימות במשפחה. זה הוסטל
- 4 שמשלב גם את הנשים וגם את הילדים בטיפול – כמובן שנשים שמוכנות
- 5 ומסכימות – גם אם בני הזוג הם בהליך גירושין, מלמדים אותם ומסבירים
- 6 אותם איך מתגרשים יפה. ואז, אם בעצם את התקופה הקשה הזאת הם
- 7 עוברים בהוסטל עם תמיכה, עם טיפול, עם כל מה שמשמע מכך, התהליך
- 8 הוא הרבה יותר אפקטיבי.
- 9 אלה מחקרים הרבה פחות שאפתניים, אבל זה עדיין מחקרי-על,
- 10 עפרה קלינגר: עם האסירים שיושבים בכלא תקופות קצרות, אין לנו מחלוקת שהם לא
- 11 מצליחים להיכנס לשום תוכנית של טיפול, ולזה לא צריך מחקר. זה נתון. אז
- 12 אני חושבת, שבאיזשהו מקום צריך לשבת ולשאול, למה הם נכנסים לכלא?
- 13 ואם אין איזושהי מערכת אחרת, שבמסגרתה אפשר לטפל בהם יותר טוב.
- 14 השופטת דורנר: מה את קוראת תקופה קצרה?
- 15 עפרה קלינגר: שנה, אני הייתי אומרת, אפילו עד שנה וחצי. זה תלוי אם אני מדברת על
- 16 כאלה שהיו עצורים קודם, כי בעצורים אין מה לעשות איתם, הם מתוחזקים
- 17 בכלא, ברמה של תמיכה ואנחנו לא מטפלים בהם, כיוון שיכול להיות שמחר
- 18 הם ילכו. ובהקשר הזה, מה שאמרתי לכם בפעם הקודמת על ענישה
- 19 הקהילתית-
- 20 חיים אילוז: רוב התקופה הוא יושב במעצר, ואז הוא-
- 21 עפרה קלינגר: נכון, ואז הוא עסוק במשפט שלו אז אנחנו לא מתעסקים איתו. והרעיון של
- 22 הענישה הקהילתית שצירפתי לכם את החקיקה בעניינו, הוא מה שאני
- 23 לפחות חושבת, שיכול להיות שיהיה לו אפקט הרבה יותר טוב, מאשר לשבת
- 24 אצלי שנה.
- 25 דוד וייסבורד: אני חושב, שבגלל הבלגן בארה"ב, יש הרבה חומר שם, הם עושים הרבה
- 26 מחקרים למשל בבעיה זאת, בגלל שיש 3 מיליון שיושב בכלא כל יום, הם לא
- 27 רוצים יותר אנשים בכלא, הם רוצים כמה שאפשר פחות. זה כמות שאם

- 1 אנחנו היינו עושים את הכמות של אסירים בארץ כאן, יהיה בקומה ששית או
 2 משהו, למעלה, את המעצר בארה"ב. אבל יש בארה"ב למשל פרויקט הופ,
 3 תוכנית הופ. אני לא יודע אם מישהו שמע על זה, אבל הם עשו מחקר
 4 אקספרימנטלי בהוואי, ומצאו תוצאות טובות. מה שהם עשו כאן, במקום
 5 להכניס מישהו לכלא, ל-6 חודשים או משהו, הם נתנו לשופט את האופציה
 6 לעמוד מולו כל חודש. זאת אומרת, שעובדים איתו ואומרים לו: תראה, אני
 7 יכול לשלוח אותך לכלא, כל יום שאני רוצה. אז זה מה שאני רוצה שתעשה.
 8 אבל במצב ההוא, השופט גם עובד איתו והוא, בוא נגיד, הפעם הראשונה
 9 שהוא עושה משהו רע, משאירים אותו יומיים בכלא או משהו. זאת אומרת,
 10 הוא משתמש בסנקציות שזה לא סנקציות אמיתיות, והם מצאו הבדלים
 11 ענקיים בין אלה שהיו בתוכנית ובין אלה שהיו בתוכניות רגילות. גם יש
 12 קבוצה של מחקרים עכשיו, בארה"ב. זה טוב להסתכל עליהם בזמן שהם
 13 יוצאים, כי יש עשרות מיליון דולר שהם נותנים עכשיו לבדוק, מה אלה
 14 התוכניות שעומדות מחוץ לכלא.
- 15 אני חושב שהבעיה בארץ, האמת היא שבארץ יש לנו מצב יחסית טוב לעומת
 16 ארה"ב. קודם כל, אני לא ראיתי כל כך הרבה אנשים, בוא נגיד, עם
 17 אוריינטציה התנדבותית כמו חיים ואחרים בבתי הסוהר, בשב"ס, שבאמת
 18 רוצים לטפל, לעזור, ועושים את זה בהתלהבות בלי הרבה שכר וכו'. וגם, יש
 19 כאן הרבה תוכניות. בארה"ב עכשיו, מתחילים לדעת ששיקום עובד. אבל
 20 כאן הרבה שנים עובדים על זה, אז בואו נגיד שלטובתנו אנחנו במצב טוב.
 21 הבעיה בארץ, שיש לנו הרבה- זאת אומרת, שאנחנו לא עושים השוואה או
 22 לא מחליטים אלו תוכניות זה באמת cost effect, מה אלה שפחות cost
 23 effect. מנסים לעשות את זה בשב"ס עכשיו, וכל הכבוד לשב"ס. צריכים
 24 להתנהג בצורה שאנחנו עובדים ב- evidence base policy קוראים לזה,
 25 שאנחנו יודעים לעשות משהו, לא פתאום לזרוק את כל התוכניות שאפשר.
- 26 ד"ר גזל אייל: בשביל זה צריכים כלים ותקציבי מחקר.
 27 דוד וייסבורד: לא, לפעמים יכולים להשתמש במה שהם לומדים במקום.

- 1 פרופ' קרמניצר: אני רוצה לשאול שתי שאלות. אחת אותך, דייויד, האם המחקרים
- 2 בארה"ב, יש בהם פרופילים של אסירים מול סיכויי שיקום? כי הרי קשה
- 3 להביא גאולה לכולם, אז השאלה אם אפשר לעשות משהו יותר מתוחכם, לפי
- 4 פרופילים שונים? ואח"כ אני רוצה לשאול על שאלת השליש.
- 5 דוד וייסבורד: התשובה היא: כן, זאת אומרת שמבינים בארה"ב, שצריכים לבחור את ה-
- 6 right horse to the right course, זאת אומרת לא כל אחד יצליח בכל
- 7 תוכנית. אז התחילו מאוד להתאים את האסיר למשל, לתוכנית. לא כל אסיר
- 8 מתאים לתוכנית של וטרפי למשל, אבל אולי מתאים לו משהו אחר.
- 9 ההבדלים האלה, להיות הרבה יותר ספציפי, התחילו לפני כמה שנים. דווקא
- 10 אומרים עכשיו שהסיבה למה כל המחקרים של שנות ה-70' בדרך כלל
- 11 התוצאות לא טובות ברצידיביזם, היה בגלל אי ההתאמה בתוכניות.
- 12 פרופ' קרמניצר: לגבי השליש, ברור שמבחינה שיקומית אסיר שיוצא תחת תנאים וכו', יש
- 13 פה יתרון שיקומי ברור. עכשיו, ברור גם שהרבה מאוד אסירים לא מקבלים
- 14 את השליש. אם אפשר קצת לדבר על זה, ולהבין את השיקולים השונים ואת
- 15 האפשרויות כן להגדיל את מספר האסירים שכן מקבלים את השליש? אני
- 16 מבין שיש גם שיקולים פנים ניהול בית סוהר,
- 17 עפרה קלינגר: לא, זה לא שיקולים שלנו.
- 18 פרופ' קרמניצר: או שיקולים ענישתיים,
- 19 השופטת דורנר: נניח אסיר שיש לו מספר הרשעות, אז הם לא יתנו לו את השליש והוא ישב
- 20 בינתיים בכלא. השאלה היא, אם כן היו נותנים לו את השליש, בסופו של
- 21 דבר החברה לא היתה מוגנת יותר טוב?
- 22 רותם אפודי: בחוק שחרור על תנאי ממאסר, משנת 2001, באמת נקבעה לוועדת שחרורים
- 23 הקריטריונים שהיא אמורה לשקול, בבואה להחליט לגבי שחרורו המוקדם
- 24 של אסיר. בין היתר נקבע שם סוג העבירה, חומרת העבירה, אורך המאסר,
- 25 מאסרים קודמים שלו, מצבו המשפחתי, התנהגות- הערכה וגם כמובן, יש
- 26 שם משקל די נכבד להימצאותה של תוכנית שיקום ומידת הפיקוח על
- 27 תוכנית השיקום. זאת אומרת, כל תוכנית שיקום שהוא יכול להציג, יכולה

- 1 לעזור אבל עד כמה היא מפוקחת. אלה הקריטריונים שנשקלו לוועדות. אבל
- 2 וועדות שונות נותנות איזונים שונים לנושאים שונים, בין היתר גם לנושא
- 3 האינטרס הציבורי ושלוש הציבור והמסוכנות שנשקפת מהאסיר. אז יש
- 4 איזושהי דיפרנציאציה בין וועדות ויש וועדות ששוקלות נושא אחד יותר
- 5 מנושא אחר.
- 6 ד"ר גזל אייל: ולשאלה מה היה מגדיל את השיעור של המשוחררים בהתניה?
- 7 עופרה קלינגר: יש לי איזושהו רצון להסביר שניה את התהליך, וגם לתת לך תשובה על מה
- 8 ששאלת קודם ולא עניתי לך. תראו, הרעיון של ניהול האסירים בשב"ס,
- 9 מתבסס פחות או יותר על הרעיון הכללי שאומר, שכשאתה נותן לאדם
- 10 איזושהו מסלול שבו בכל פעם הוא גם מקבל משהו בתמורה לזה שהוא מואיל
- 11 לקום בבוקר ולהצטרף לאיזושהי תוכנית, ההנחה היא שהוא יבחר במה
- 12 שתורם לו לתנאי המאסר, ולכן הוא רוצה לעבור מהאגף הכי סגור לאגף יותר
- 13 פתוח, יותר פתוח ויותר פתוח. הרעיון הזה עובד ככה-ככה, וכל עוד מדובר על
- 14 אגפים בבית סוהר סגור שבהם אתה עובר ממדרג למדרג ומידת החצר שלך
- 15 הולכת וגדלה, אז אנחנו חיים בשלום וגם הם חיים בשלום. יותר מאוחר,
- 16 מגיע השלב שבו צריך לקחת סיכונים. ומה שמכתיב בעצם לדעת, חלק גדול
- 17 מההתאמה לשיקום וחלק גדול מההתאמה לשחרור, זה היציאה לחופשות.
- 18 ושב"ס, אחרי שהיו לו מפלות לא פשוטות בנושא של חופשות אסירים,
- 19 החליט להכביד את ידו על החופשות. וכאשר אני לא יודעת להבטיח שמי
- 20 שיוצא לחופשה לא פוגע בסביבה שלו, לא מבצע עבירות, לא מעצבן את
- 21 המשטרה ולא עושה עוד כל מיני דברים כאלה, מבחינתי שלא יצא לחופשות.
- 22 צר לי,
- 23 (מדברים יחד)
- 24 ודים גורדון: מה שדייויד אמר קודם, בנושא cost effect אני חושב שכדי שאנחנו לא
- 25 נתבדר וכדי שאנחנו נוכל לדבר על איפה יותר להשקיע ואיפה פחות, אני
- 26 חושב שאנחנו צריכים לראות את המחקרים האלה לפחות שנעשו בחו"ל, או
- 27 על פרופילים או על סוגי עבירות שונות, או איכשהו להתמקד או להתרכז על

- 1 משהו, כי אחרת אנחנו מדברים על כל כך הרבה תוכניות שיקום,
- 2 חיים אילו: סלח לי, אתה מדבר על רשות שמקבלת 14 מיליון שקל, ואתה-
- 3 (מדברים יחד)
- 4 ודים גורדון: כי במידה ואנחנו נתחיל לדבר בלי שיש לנו איזה ביסוס מדעי לזה, לדעתי אין
- 5 לזה שום תכלית. אני חושב, רוב חבריי הוועדה יסכימו איתי, אולי חיים לא.
- 6 חיים אילו: אני אסכים איתך, אבל לפחות-
- 7 (מדברים יחד)
- 8 השופטת דורנר: אנחנו מדברים על שיקום, אנחנו מדברים על נושאים. אף אחד לא אומר
- 9 מה שבא לו לומר. רק על השיקום, האם אני מבינה אותך, אתה אומר שאי
- 10 אפשר להציע איזה הצעות מגובשות, אם הן אינן מבוססות על מחקר, הבנתי
- 11 נכון?
- 12 ודים גורדון: אני הקשבתי טוב למה שחיים אמר, וזה היה מאוד מעניין מה שאמרת וחלק
- 13 מהדברים, אמרת, במידה ואנחנו מוסיפים X רכזים או X אנשים אצלי, אני
- 14 חוסך למדינת ישראל X מיליונים. כך גם ראיתי שזה מה שאתה כותב. אני
- 15 חושב שאם יש לזה איזשהו ביסוס מדעי אז אפשר להתקדם בכיוון הזה,
- 16 כלומר אני מתכוון לדברים שאפשר למדוד אותם ולהאמין בהם ולא כמו
- 17 שאם אין לזה מחקרים, כלומר זה הכל נראה טוב ויפה, עדיף לעשות שיקום
- 18 מאשר לא לעשות שיקום.
- 19 השופטת דורנר: מה אתה מציע במסגרת הוועדה, שנומין מחקרים? אני רוצה הצעה
- 20 קונקרטי.
- 21 ודים גורדון: אני מציע- יש מחקר של 5 שנים וזה ייקח כמה שנים, זה לא במסגרת הוועדה
- 22 - אני מציע שאנחנו נראה, האם נעשו מחקרים, בטוח נעשו מחקרים בחו"ל.
- 23 אני מציע שאם נעשו מחקרים בחו"ל, אולי לראות אם יש מחקרים, אני לא
- 24 מומחה בתחום אבל יש מומחים, יש מחקרים שאפשר להסתמך עליהם
- 25 וללמוד מהם.
- 26 השופטת דורנר: כן, זה בהחלט נכון ויכול להיות שגם נזמין מחקר אם אפשר לעשות אותו
- 27 בתקופה מאוד קצרה.

- 1 באדי חסייסי: אם מדברים על מחקר, המחקר שאנחנו רוצים לעשות עם השב"ס זה לעג
- 2 לרש מבחינת תוכנית התקצוב. אנחנו מדברים על מחקר שאמור להיות
- 3 מחקר חסר תקדים במערכת אכיפת החוק במדינת ישראל, מבחינת הנפח
- 4 שלו. עצום. שאני לא אפרט, יש לכם קיצור של המחקר הזה וזה מתוקצב כ-
- 5 200 אלף שקל לשנה, ששכר דוקטורנטית, שמי שתרכז, המנהלה עולה כל
- 6 שנה 100 אלף שקל. אני אומר, אם אתה רוצה לייצר חומר – אנחנו עושים פה
- 7 איזושהי התגייסות כאן, יותר אידיאולוגית מאשר באמת שתואמת את
- 8 הנתונים בשטח. אם לא היה מחויבות של האנשים שיושבים בשולחן, כדי
- 9 לשים את השאלות, אין שום מוטיבציה לעשות את זה. אנחנו מפסידים כסף
- 10 למחלקות לעשות את זה, כדי לייצר. עכשיו, אחד הנדבכים שאנחנו רוצים
- 11 לטפל בו, זה cost benefit זה cost effect איך שתקרא לזה. אבל גם חשוב
- 12 כאן שתבין כמה זה מורכב, מה זה תועלת. Cost אני יכול לעשות לך, של
- 13 השב"ס, אתה רוצה תשובות למשל האם התוכנית עובדת או לא עובדת, זה
- 14 אחת השאלות – שאלה מאוד לגיטימית, גם לתקצוב של משרד האוצר.
- 15 אפשר לחשב עלות פחות או יותר, כמה עולה לשקם אסיר. אני יכול לחשב,
- 16 זה הולך עפ"י מה שנקרא בעל המקצוע כפול השעות. עובד סוציאלי יושב 10
- 17 שעות, כמה עולה עובד סוציאלי כפול 10 שעות, יש לי עלות. אבל אז השאלה
- 18 הגדולה, מה ה-benefit או מה זה התועלת? התועלת מה, רצידיביזם? זה
- 19 תועלת, נכון, זה בהחלט תועלת. יש עוד הרבה תועלות שאפשר לקחת. למשל
- 20 תועלות שקשורות במעגל חברתי של האסיר. יש למשל תוכנית שיקום
- 21 שעוסקת בהורות מרחוק, יש תוכנית שיקום שיוצרת קשר בין האסיר לבין
- 22 הילדים שלו, לאורך תקופת המאסר. עכשיו אתה נותן לו שיקום כזה, יכול
- 23 להיות שזה לא משפיע בכלל על הרצידיביזם שלו, הוא יהיה באותה קבוצה
- 24 של 43% קבוצה, אותו אסיר יחזור. אבל כשאתה מודד מה המעגלים שלו.
- 25 עכשיו, אחת הבעיות של ילדי אסירים, שהם בגלל שזה משפחות מרוסקות
- 26 הילדים האלה הופכים להיות נטל על החברה, הפכו להיות במוסדות, הם
- 27 נהיים עבריינים עתידיים. עכשיו, יכול להיות שמערכות כאלה חוסכות את

- 1 זה. דווקא בגלל הפיקוח ההורות הזה, דווקא הם יוצאים. אז זו שאלה מאוד
- 2 גדולה, מבחינה כלכלית אני מדבר איתך, על cost benefit אבל מה שאני
- 3 מנסה להראות, זה שבשביל זה צריך המון משאבים. אנחנו פה נכנסו
- 4 ליומרות שאנחנו כמחלקות כאן, אמורים להוציא כסף ואנחנו לא יודעים
- 5 מאיפה. ואנחנו נכנסים פה, כי יש מחויבות אידיאולוגית ולא דווקא כי יש
- 6 לנו... הוועדה הזו גם יכולה להחליט, על זה שאם זה ראוי – יש אנשים
- 7 שחשבו על זה ועובדים-
- 8 ד"ר גול אייל: אתם מדברים, דרך אגב, בשפות שונות לגמרי. כי ודים מדבר על מחקרים
- 9 שבעצם יבדקו כבר את הספרות המחקרית בעולם, וינסו להקיש מזה על מה
- 10 שקורה בארץ. ואתה מדבר על מחקרים שבודקים את התוכניות שפועלות
- 11 בארץ, ואת האפקטיביות שלהם. זה שתי שפות שונות.
- 12 דוד וייסבורד: דווקא אני חושב שזה חלק מאותה שפה. אם אנחנו מדברים על evidence
- 13 base policy זה אני חושב שיש פחות או יותר הסכמה, שזה טוב יותר
- 14 השופטת דורנר: זה הכי טוב, ברור.
- 15 דוד וייסבורד: אז קודם כל אנחנו רוצים לדעת מה קורה, מה הנתונים בעולם. מה אנחנו
- 16 יכולים ללמוד מארה"ב, אירופה או מקומות אחרים.
- 17 השופטת דורנר: אגב, למה ארה"ב ולא סקנדינביה למשל?
- 18 דוד וייסבורד: בוא נגיד, ארה"ב בעניין מחקרים על-הם הגדולים, כי אין להם ברירה, בואי
- 19 נגיד. הם במצב לא טוב. באנגליה יש כמה, באירופה יש כמה אבל בארה"ב,
- 20 זה המקום. וגם בארה"ב, אני חושב שה-evidence base policy movement
- 21 הוא יותר חזק מכל מקום אחר, למשל ב-ONB בארה"ב, שזה דומה לעבודה
- 22 שלך, יש איזשהו פרסומת, שהם אומרים 'אנחנו לא נתמוך באף תוכנית
- 23 חדשה, שאין איזשהו הוכחה שהיא- (מדברים יחד) אז זה לא קרה כאן עדיין
- 24 בארץ, אבל בוא נגיד שהדבר הראשון זה ללמוד ממקומות אחרים, ומחקרים
- 25 קודמים, לבנות את התוכניות. זה לא אומר שלא יכולה להיות תוכנית חדשה
- 26 לגמרי, זאת אומרת, לבנות boot camps בארץ עכשיו, זה טיפש. זה ברור
- 27 פחות או יותר, אין סיבה- רק אם יש סיבה שישראלים, בגלל הצבא, אני לא

- 1 יודע, אז יכולים ללמוד משהו. זה צעד ראשון. אז לבנות את התוכניות זה
- 2 צעד שני, אבל חלק מצד שני זה להעריך את התוכניות, בזמן שהן קטנות ולא
- 3 לעשות את זה בכל האסירים במיוחד אם זה יקר. אבל לזה צריכים לתת
- 4 מחקר. זאת אומרת, זה לא יכול לצפות מחיים או מהשב"ס, לדעת אם
- 5 המחקרים הספציפיים שלהם, של תעסוקה או של ... איזה תוכניות שהם
- 6 עושים, שזה עובד, אם לא נותנים להם. אני חושב שמה שהוועדה הזאת
- 7 יכולה לעשות, לפי דעתי, זה להדגיש את העניין שקודם כל צריכים לקבל גם
- 8 את אלמנט הנורמטיבי, אבל גם מחקרי. על איזה תוכניות אנחנו בונים, גם
- 9 לגבי החלטות לגבי הסנקציות וכו', ואז גם להמליץ לבנות איזשהו מאגר,
- 10 אח"כ לבדוק מה- כי אולי זה לא יהיה התוכניות הטובות או המדיניות
- 11 הטובה בעתיד. אז אני חושב, ללמוד ממקומות אחרים וגם לעשות מחקרים
- 12 כאן.
- 13 השופט דורנר: אפשר לעשות מחקרים יותר צנועים, לבדוק תכליות מוגדרות, ההשפעה
- 14 שלהם.
- 15 דוד וייסבורד: זה תלוי על מה בדיוק אנחנו מדברים עליו. היה מחקר מפורסם בארה"ב,
- 16 שהיה יותר מדי אסירים, ואז שלחו באופן רנדומאלי, כמה אלפים אסירים
- 17 בחוץ. וזה מחקר, אני ממליץ, זה לא עלה הרבה ומצאו שלא היה שינוי
- 18 ברצידיביזם. אבל זה מחקר לפני הרבה שנים, אני לא יודע אם זה מתאים
- 19 עכשיו או לא. יכול להיות, בדרך כלל הבעיה כאן שזה עולה לכל אסיר כמה
- 20 עכשיו? 120 אלף שקל לשנה. (מדברים יחד) בארה"ב זה 50 אלף דולר,
- 21 באירופה זה 40 אלף-
- 22 ד"ר גזל אייל: אני רוצה להסתייג מהמספר הזה, מ-120 אלף שקל. המספר הזה הוא נכון
- 23 לגבי עלות הממוצעת לאסיר. אם אני לוקח את כל תקציב שב"ס, מחלק
- 24 לאסיר בתקופה מסוימת, אני מקבל 120-150 אלף שקל, תלוי מתי אני סופר
- 25 את זה. אבל לגבי האסיר נוסף, אז הסוהרים כבר קיימים, הבית סוהר כבר
- 26 קיים, (מדברים יחד) לגבי הטווח הארוך, המספר הזה הוא נכון, לגבי הטווח
- 27 הקצר-

- 1 (מדברים יחד)
- 2 דוד וייסבורד: אם אנחנו רוצים לעשות מחקר, בוא נגיד זאת אומרת שאנחנו מוכנים לשלם
- 3 50 אלף שקל, 100 אלף שקל לכל אסיר לכל שנה, ואנחנו לא מוכנים לבנות
- 4 תוכנית של 5 מיליון לתוכניות, להעריך את התוכניות? נראה לי אבסורדי
- 5 שמשלמים – כמה אסירים יש לנו בארץ? 25 אלף, 30 אלף? אני מדבר על 25
- 6 אלף כפול 100 אלף, כמה זה עולה לנו,
- 7 (מדברים יחד)
- 8 רביד דקל: אני רוצה להתחבר למה שודים אומר, ושמעתי את השאלות שודים מדבר
- 9 עליהם, על איך מעריכים את ה-benefits ואיך מעריכים את ה-costs אני
- 10 חובבת דווקא של המשפט האנגלי ולא האמריקאי, וממש בשיטוט שטחי
- 11 באינטרנט, יש תוכנית באגליה שנקראת integrated defender management
- 12 שבדיוק עושה את מה שהוועדה הזאת מתכוונת לעשות. היא בדיוק בודקת
- 13 איך היא מונעת re-defending והיא בדיוק נותנת את התשובות למה שאתה
- 14 מחפש, איך אתה קובע מה זה ה-benefits ואיך אתה קובע מה זה ה-cost
- 15 והיא נותנת במסמכים שלה גם איזשהי סקאלה של העלויות הממוצעות
- 16 לסוגי עבירות שונים. יש המון חומר שאפשר להסתייע בו. רוב העבודה
- 17 נעשתה בעולם, לפחות באנגליה אני מתרשמת שנעשתה עבודה מאוד רצינית
- 18 ויש המון מסמכים שם. שווה להסתכל עליהם ולהיעזר בהם.
- 19 השופטת דורנר: זה כדאי, אז תעבירי לו. אנחנו נעזר בזה, ללא ספק.
- 20 אפרת שוהם: לגבי הפרופיל, אני רוצה לחזור לעניין, אני ככה קצת מתעקשת לחזור לעניין
- 21 של הרצף הטיפולי. ועוד פעם, אני לא מדייקת במספרים, כי זה מבוסס על
- 22 זיכרון, עופרה, ותעזרי לי. אז אם ביחד, נאמר, יש היום בזמן נתון משהו
- 23 בסדר גודל של 3,500 אסירים, שהם או מוגדרים כאסירי אלימות במשפחה,
- 24 או מוגדרים כעברייני מין, שזה משהו בסדר גודל של רבע או שליש
- 25 מהאסירים הפליליים שנמצאים בכלא וכשמסתכלים על המספרים שלהם
- 26 בתוכניות טיפול, אז באמת המספרים הם אולי קטנים אבל הם הולכים
- 27 וגדלים עם השנים. כשהאסירים האלה משתחררים, ומתוך האסירים האלה

- 1 הרבה יותר אסירים משתחררים בתום ולא אחרי שני שליש, זאת אומרת
- 2 מרצים את כל התקופה, בעצם אף אחד לא מחכה להם, כמו שחיים אמר. אז
- 3 כדי לסבר את האוזן, מתוך ה-3,500 אסירים בזמן נתון, שהם אסירי אלימות
- 4 במשפחה או עברייני מין, מחכה להם הוסטל מפתחות בראשון, של 15
- 5 מקומות, והוסטל יום לעברייני מין, בפ"ת, של 50 מקומות. זאת אומרת
- 6 הפער, בין אותם אנשים שמוגדרים כאנשים בעלי פרופיל מסוים עם מסוכנות
- 7 מסוימת, שגורמת לזה שהרבה פעמים הם לא ישתחררו בהתניה שיפוטית,
- 8 ולא יגיעו-
- 9 השופטת דורנר: כלומר המסוכנים יותר, מקבלים פחות טיפול?
- 10 אפרת שוהם: לא מקבלים טיפול בכלל, כשהם ישתחררו, חוץ מעברייני מין שיש להם
- 11 מגבלות – זה דברים שצריך לשים לב אליהם. כי אין טעם לדבר על רצף
- 12 טיפולי, בעצם, אז אם בעברייני מין באמת היתה קבוצה קטנה כי הם טופלו
- 13 במרכז לבריאות הנפש, והיום שב"ס פתח כבר 3 אגפים ב-3 בתי כלא,
- 14 בעקבות התיקון לחוק. האנשים האלה כשהם ישתחררו, בעצם, אף אחד לא
- 15 יחכה להם למרות שאותם אנשים, אולי כן ישתחררו בתום שני שליש. אבל
- 16 רובה של האוכלוסייה שמוגדרת כעברייני מין ואלימות במשפחה, אף אחד
- 17 לא מחכה להם. עוד אולי, איזשהו אבסורד קטן בהמשך לאבסורד שנאמר
- 18 שם, ביחס לפרופילים, ושוב עופרה תתקן אותי. למיטב הבנתי, כדי להיכנס
- 19 לטיפול בכלא, אסיר צריך לדעת לקרוא ולכתוב, כי אלה הם אחד
- 20 הקריטריונים לטיפול. עכשיו, מסתבר שחלקים משמעותיים מאוד מתוך
- 21 אותה אוכלוסייה, לא יודעים לקרוא ולכתוב. זאת אומרת, הם לא יקבלו
- 22 טיפול, הם לא ישתחררו בתום שני שליש,
- 23 השופטת דורנר: אבל לא מלמדים אותם בכלא? יש קורסים, לא?
- 24 עפרה קלינגר: ממילא הם לא יכולים להיכנס לתוכניות, אלא בשלבים יותר מתקדמים,
- 25 וממילא הם משלימים השכלה בכלא.
- 26 אפרת שוהם: אז אני רק אשלים: אם הם ילמדו בכלא זה בסדר, ואם הם לא ילמדו, אלה
- 27 אותם אנשים שמועדים אולי יותר, לחזור לעבריינות, אבל הם יהיו אנשים

- 1 שלא יקבלו את הטיפול. אז יש פה כל מיני תהליכים שצריך לשים לב אליהם.
- 2 השאלה אם טיפול-
- 3 (מדברים יחד)
- 4 חגית לרנאו: תמיכה משפחתית שנותנת להם כסף לקנטינה, אז לא לעבוד יש לזה
- 5 משמעויות מאוד גדולות לגבי ה-
- 6 (מדברים יחד)
- 7 אפרת שוהם: אותם אנשים בעצם, בסופו של דבר גם הם לא יקבלו את הטיפול. אני
- 8 אומרת שכל החישוב, לפחות לישיבה של היום, זה לראות את נקודת
- 9 החיבור. זאת אומרת, אנחנו בשב"ס רואים זיהוי של קבוצות שהמועדות
- 10 שלהם גבוהה יותר, וניסיון להציע הרבה מאוד תוכניות – לתפישתי יותר
- 11 מדיי תוכניות – לטפל בהם, וכשהם משתחררים, זה כאילו נעלם. זאת
- 12 אומרת, האנשים האלה משתחררים לאנשהו. אבל הם לא משתחררים
- 13 לאנשהו, אבל הם משתחררים לקהילה ואף אחד לא מחכה להם.
- 14 השופטת דורנר: שאלה היא, באמת, ההשתחררות לאן. בזה אפשר לסכם, לדעת הכל. הרצף
- 15 טיפולי או ההשתחררות לאן. טוב, אני חושבת שניפגש ב-
- 16 ד"ר גזל אייל: כן, דיברנו על ה-18 ביום ראשון בעוד שבועיים, באותה שעה.
- 17 השופטת דורנר: ואח"כ תהיה הפסקה יותר ארוכה.
- 18 ודים גורדון: מישהו יכול לרכז את המחקרים האלה שדיברנו עליהם? איכשהו אפשר
- 19 לראות את ה-,
- 20 דוד וייסבורד: דווקא בהצעה שלנו לשב"ס, שיש לנו חלק שמנסה-
- 21 (מדברים יחד)
- 22 השופטת דורנר: כל סקירה, כל חומר שיש לכם, תעבירו ואנחנו מרכזים את כל זה.
- 23 ד"ר גזל אייל: ואם יש לכם הצעה את מי להזמין לדיון הבא, אנחנו נשמח.
- 24 (מדברים יחד)
- 25 השופטת דורנר: רבותיי, נקבל חומר. אם יש למישהו רצון להשמיע מישהו בתחום שאנחנו
- 26 עוסקים בו, להודיע לאורך ואנחנו נזמין אותו. הישיבה הבאה היא ב-18
- 27 לחודש, כל מי שיכול, שיבוא. הישיבות יהיו בדרך קבע בשעה 6.

תום הישיבה.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10